

DATAHUONE-RAPORTTI 1/2025

Häädöt Suomessa 2015–2024

Nadine Mahous

Meeri Seppä

Niilo Luotonen

DATAHUONE-RAPORTTI 1/2025

Häädöt Suomessa 2015–2024

Nadine Mahous

Meeri Seppä

Niilo Luotonen

DATAHUONE-RAPORTTI 1/2025

Lisätiedot:

Niilo Luotonen

Erikoistutkija, projektipäällikkö

VATT Datahuone

niilo.luotonen@vatt.fi

DATAHUONE

Datahuone on VATT:n itsenäinen yksikkö, joka tukee tietopohjaista päätöksentekoa. Datahuone tuottaa ajantasaisia rekisteriaineistoja hyödyntäviä selvityksiä päätöksenteon tueksi ja poliittisten ratkaisujen vaikutusten arvioimiseksi. Datahuone toimii kiinteässä yhteistyössä Tilastokeskuksen ja Taloustieteen keskus Helsinki GSE:n kanssa.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
VATT Institute for Economic Research
Arkadiankatu 7, 00100 Helsinki, Finland

Häädöt Suomessa 2015–2024

Datahuone-raportti 1/2025 (17.06.2025)

Julkaisija: Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT

Teemat: Asunnottomuuden ennaltaehkäisy

Asiasanat: ulosotto; häätö; asunnottomuus; rekisteritutkimus

Tiivistelmä

Tämä raportti syntyi ympäristöministeriön VATT Datahuoneelle tekemästä toimeksiannosta, ja sen päätavoitteena on tarjota tietoa asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn parissa työskenteleville tahoille. Esitämme häädöistä Suomessa uusia tilastotietoja, jotka on tuotettu yhdistämällä ulosottorekisterin häätötietoihin muita rekisteriaineistoja. Analyyseissamme tarkastelemme kaikkia vuosina 2015–2024 ulosottoon vireille tulleita häätöjä.

Vuonna 2024 häätöjä tuli ulosottoon vireille 8 383 kappaletta, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Koko kymmenen vuoden tarkastelujaksollamme häätöjen määrä kasvoi Helsingissä 188 prosenttia, Vantaalla 180 prosenttia ja Jyväskylässä 138 prosenttia, kun taas Oulussa se laski noin kolmanneksen. Valtion tukemista vuokra-asunnoista häätö saatiin kaikkina tarkasteluvuosina suhteessa useammin kuin markkinavuokra-asunnoista.

Tarkastelujaksollamme hädetyistä kaksi kolmasosaa oli miehiä, ja yksi kolmasosa alle 35-vuotiaita miehiä. Kolmella neljäsosalla hädetyistä korkein suoritettu tutkinto oli perusasteelta tai ammattikoulusta.

Kaksi kolmasosaa häädöistä saatiin ensimmäisten kahden asumisvuoden aikana, ja 11 prosenttia hädetyistä henkilöistä hädettiin tarkastelujaksollamme useammin kuin kerran. Noin joka kuudes päätyi asuntoväestön ulkopuolelle useiksi vuosiksi häädön jälkeen.

Häätöä edeltävien 12 kuukauden aikana hädettyjen tulot laskivat ja velkaongelmat kasvoivat. Keskimääräiset tulot eivät palautuneet laskua edeltävälle tasolle kahden vuoden seurantajakson aikana, ja valtaosalla hädetyistä oli velkaa ulosotossa vielä seurantajakson päätteeksi.

Vräkningar i Finland 2015–2024

Datarum-rapport 1/2025 (17.06.2025)

Publicerad av: Statens ekonomiska forskningscentral VATT

Forskningsområden: Förebyggande av hemlöshet

Nyckelord: utsökning; vräkning; hemlöshet; registerbaserad forskning

Sammanfattning

Denna rapport beställdes av Miljöministeriet. Dess huvudsakliga syfte är att tillhandahålla databaserad information för dem som arbetar med att förebygga hemlöshet. Vi presenterar ny statistik om vräkningar genom att kombinera vräkningsdata från Utsökningsverket med andra nationella registerdatabaser. Våra analyser omfattar alla vräkningsärenden som inleddes av utsökningsmyndigheten under åren 2015–2024.

År 2024 inleddes 8 383 vräkningsärenden. Jämfört med 2021 ökade detta antal med 35 procent. Under hela den tioårsperiod som omfattas av våra data ökade vräkningarna med 188 procent i Helsingfors, med 180 procent i Vanda och med 138 procent i Jyväskylä. Samtidigt minskade vräkningarna i Uleåborg med ungefär en tredjedel. Under samtliga år vi analyserar var andelen vräkta hyresgäster högre i statligt stödda hyresbostäder jämfört med de privata.

Under den analyserade perioden var två tredjedelar av de vräkta män, och en tredjedel var män under 35 år. För tre fjärdedelar av de vräkta var den högsta avslutade utbildningen antingen grundskolenivå eller en yrkesinriktad utbildning på andra stadiet.

Två tredjedelar av alla vräkningar skedde under de två första åren efter inflyttning. För 11 procent av de vräkta registrerades flera vräkningar under den analyserade perioden. Ungefär en i sex vräkta individer hamnade utanför bostadsbefolkningen i flera år efter vräkningen.

Inkomsterna minskade och skuldproblemen ökade under de 12 månader som ledde fram till en vräkning. Under vår uppföljningsperiod på två år nådde de genomsnittliga inkomsterna inte tillbaka till nivån före nedgången inför vräkningen. Dessutom hade majoriteten av de vräkta obetalda skuldåtaganden i utsökningsmyndighetens register två år efter vräkningen

Evictions in Finland 2015–2024

Data Room Report 1/2025 (17.06.2025)

Publisher: VATT Institute for Economic Research

Research Areas: Prevention of homelessness

Keywords: debt collection; eviction; homelessness; register-based research

Abstract

This report was commissioned by the Ministry of the Environment. Its main objective is to provide information to support those working with preventing homelessness. We present novel statistics on evictions by combining eviction data from National Enforcement Authority Finland to other national register data sets. Our analyses cover all eviction cases that were opened by the enforcement authority in years 2015–2024.

8 383 eviction cases were opened in the year 2024. Compared to 2021, the number of cases grew by 35 percent. During the entire ten-year period covered by our data, evictions grew by 188 percent in Helsinki, by 180 percent in Vantaa, and by 138 percent in Jyväskylä. At the same time, evictions decreased by about a third in Oulu. In all the years we analyse the fraction of evicted tenants was higher in state-subsidised rental housing compared to the private rental apartments.

During the analysis period, two thirds of the evicted were men, and one third were men under 35. For three quarters of those evicted, the highest level of education completed was either basic education (i.e. comprehensive school) or vocational upper secondary education and training.

Two thirds of all evictions occurred during the first two years after moving in, and 11 percent of the evicted were evicted more than once during our sample period. Approximately one in six evicted individuals ended up outside the dwelling population for several years after the eviction.

Earnings decreased and debt problems grew in the 12 months leading to an eviction. During our two-year follow-up period, average earnings do not reach the level that preceded the pre-eviction decline. Also, the majority of the evicted had unpaid debt obligations in the enforcement authority records two years after the eviction.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Määritelmät ja aineistot	2
2.1	Häätö ja sen eteneminen	2
2.2	Tarkastelussa käytetyt aineistot	3
3	Häätömäärien kehitys vuosina 2015–2024	5
4	Keitä hädetyt ovat?	9
5	Häädettyjen kiinnittyminen vakituiseen asuntoon	17
5.1	Asuinpaikan pysyvyys	17
5.2	Asunnon hallintaperuste	21
5.3	Asuntoväestöön kuuluminen ja asunnottomuus	23
5.4	Häätöjen toistuvuus	28
6	Häädöt valtion tukemista vuokra-asunnoista suhteessa markkinavuokra-asuntoihin	31
7	Tulo- ja velkatilanne häätöä edeltävinä ja seuraavina vuosina	39
8	Johtopäätökset	43

1 Johdanto

Tämä raportti syntyi ympäristöministeriön VATT Datahuoneelle tekemästä toimeksiannosta. Toimeksianto tukee nykyistä hallitusohjelmaa, jossa hallituksen keskeiseksi tavoitteeksi mainitaan pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen vuoteen 2027 mennessä (Valtioneuvosto, 2023). Raportin päätavoitteena on tarjota tietoa asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä parissa työskenteleville tahoille. Se on luonteeltaan kuvaileva, ja siinä tarkastellaan vuosina 2015–2024 tilastoituja häättöjä.

Tilastotietoa häädöistä on ollut saatavilla niukasti. Se on rajoittunut kuntakohtaisiin lukumäärätietoihin häädön saaneista sekä muutamiin iän ja sukupuolen kaltaisiin taustamuuttujiin. Tässä raportissa yhdistämme ulosottorekisterin häättötiedot lukuisiin sellaisiin rekisteritietoihin, joita häädetyistä ei aiemmin ole ollut saatavilla. Siten raportti tarjoaa entistä tarkempaa, koko väestön kattavaa tilastotietoa esimerkiksi erilaisten väestöryhmien häättöriskistä sekä häädettyjen asumisesta häädön jälkeen.

Tilastot osoittavat, että häädöt ovat 2020-luvulla yleistyneet. Vuonna 2024 häättöjä tuli ulosottoon vireille 8 383 kappaletta, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Häädöt olivat suhteessa yleisempiä valtion tukemista kuin markkinavuokra-asunnoista vuosina 2015–2024, ja häädön jälkeen valtion tukemissa vuokra-asunnoissa asuvien osuus laski selkeästi verrattuna muihin tarkastelemiimme hallintamuotoihin. Tulostemme mukaan häädetyistä merkittävä osa päätyy häädön jälkeen asuntoväestön ulkopuolelle, eli esimerkiksi asunnottomaksi, asuntolaan, tai rangaistus- tai hoitolaitokseen.

Häädettyjen taustamuuttujia tarkastelemalla näytämme, että häädöt keskittyvät nuorille, suhteellisen matalasti kouluttautuneille miehille. Tarkastelujaksollamme häädetyistä kaksi kolmasosaa on miehiä, yksi kolmasosa alle 35-vuotiaita miehiä, ja puolet miehiä, joiden korkein suoritettu tutkinto oli perusasteelta tai ammattikoulusta. Lähes puolet häädetyistä häädettiin korkeintaan 12 kuukauden asumisen jälkeen. Häädettyt ovat keskimäärin heikossa taloudellisessa tilanteessa jo vuosia ennen häättöä.

Raportti on pieni mutta tärkeä lisä asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä tehtävään työhön. Toivomme, että se luo pohjaa tulevalle rekisteripohjaiselle tutkimus- ja selvitystyölle häättöjen parissa.

2 Määritelmät ja aineistot

2.1 Häätö ja sen eteneminen¹

Häätö on lakisääteinen prosessi, jossa asukas joutuu muuttamaan pois kodistaan. Häätö saadaan tyypillisesti vuokra-asunnosta, ja yleisin syy ovat maksamattomat vuokrat. Kun velkaa on kertynyt vähintään kahden kuukauden vuokraa vastaava summa, voi vuokranantaja purkaa vuokrasopimuksen. Jos vuokralainen ei poistu asunnosta määräaikaan mennessä, voi vuokranantaja hakea häätötuomiota käräjäoikeudesta.

Tässä raportissa keskitymme ulosottoon vireille tulleisiin häätöihin, jotka edellyttävät aina käräjäoikeuden tuomiota. Kuten Nilsson (2024) toteaa, jäävät tällaisessa lähestymistavassa tarkastelun ulkopuolelle mahdolliset epävirallisesti toimitetut häädöt sekä ne, joissa vuokranantaja ei koe tarvetta viedä prosessia ulosottoon saakka.

Käräjäoikeuden antamassa häätötuomiossa vuokralainen velvoitetaan muuttamaan pois asunnosta ja maksamaan kertyneet vuokravelat. Lisäksi tuomio antaa vuokranantajalle oikeuden hakea häätötuomion toimeenpanoa ulosotosta. Häätö tulee niin sanotusti vireille ulosottoon, kun vuokranantaja toimittaa käräjäoikeuden tuomion ulosottoviranomaiselle ja tekee asiasta ulosottohakemuksen. Asian tultua vireille ulosottoviranomainen lähettää häädettävälle muuttokehotuksen, jossa ilmoitetaan, milloin asunnosta on viimeistään poistuttava. Poistumisen määräaika, eli niin kutsuttu muuttopäivä, on tavallisesti 2–3 viikon kuluttua muuttokehotuksen lähettämisestä.

Vuokranantaja voi vielä vireilletulon jälkeen halutessaan perua häädön ennen sen toteutumista. Ehtona häädön perumiselle tässä vaiheessa on yleensä se, että vuokravelat ja muut vuokranantajalle aiheutuneet kulut on maksettu. Jos häätöä ei ole peruttu ja vuokralainen ei ole poistunut asunnosta muuttopäivään mennessä, ulosottoviranomainen häätää asukkaat ja poistaa asunnossa olevan omaisuuden.

Häädön voi saada myös omistusasunnosta, mutta se on harvinaisempaa. Tyypillinen syy omistusasunnosta häätämiseksi ovat maksamatta jääneet yhtiövastikkeet. Asunto-osaakeyhtiö voi ottaa asunnon hallintaansa enintään kolmen vuoden ajaksi. Sen jälkeen, kun tuomioistuin on vahvistanut

¹ Tämän osion lähteinä on käytetty Takuusäätiön verkkosivuja (<https://www.takuusaatio.fi/selviydy-veloistasi/tietoa-haadosta/>), oikeusministeriön ylläpitämää Oikeus.fi -sivustoa (<https://www.oikeus.fi/teemat/maksuvaikeudet-ja-velat/haato/>) sekä Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen Työkirjaa häätöjen ennaltaehkäisyyn (<https://www.varke.fi/fi/kehittaminen/asunnottomuuden-ennaltaehkaisy/tyokirja-haatojen-ennaltaehkaisyyn>).

yhtiökokouksen päätöksen osakkaan häädöstä, on häätömenettely pääpiirteissään samanlainen kuin vuokralaisella.

2.2 Tarkastelussa käytetyt aineistot

Raportissa käytetyt tiedot häädöistä tulevat Ulosottolaitoksen ylläpitämästä ulosottorekisteristä. Jokaisesta ulosottoon vireille tulleesta häädöstä nähdään niin kutsuttu toimituspäivä eli päivämäärä, johon mennessä asunnosta on poistuttava. Lisäksi nähdään häätötuomion saaneen henkilön salattu henkilönnumero sekä se, onko häätö toteutunut vai peruuntunut.² Yhdistämme nämä tiedot salatun henkilönnumeron avulla muihin analyyseissä käytettyihin rekisteritietoihin Tilastokeskuksen tietoturvalisessä etäkäyttöympäristössä.

Asunto, josta henkilö on häädetty, ei käy ilmi käytössämme olleista häätötiedoista. Siksi arvioimme niin kutsutun häätöasunnon Digi- ja väestöviraston (DVV) ylläpitämän väestön ennakkotietoaineiston avulla. Aineistossa on rakennus- ja asuntotunnuksin yksilöity tieto kunkin väestöön kuuluvan henkilön asuinpaikasta joka kuukauden viimeiseltä päivältä. Käyttämällä näitä tietoja yhdessä ulosoton asettaman muuttopäivän kanssa saamme arvion häätöasunnosta. Tieto häätöasunnon hallintaperusteesta taas haetaan salatun henkilönnumeron avulla Tilastokeskuksen FOLK Perustieto -rekisterivalmisaineistosta häätöä edeltäneen vuoden lopusta.

Arvio häätöasunnosta on osin epävarma. DVV:n tiedot perustuvat muuttoilmoituksiin, joiden tekeminen on muuttajan, eli tässä tapauksessa häädetyn henkilön, vastuulla. Todennäköiset puutteet näissä tiedoissa ilmenevät esimerkiksi siten, että 3,1 prosentilla henkilöistä, jotka on ulosottorekisterin mukaan häädetty vuosina 2015–2024, ei DVV:n tietojen mukaan vaihdu asuinpaikka kertaakaan tällä ajanjaksolla.

Häädettyjen henkilöiden taustatiedot kuten ikä, sukupuoli, syntyperä ja koulutustaso saadaan FOLK Perustieto -aineistosta. Tulotiedot saadaan vuositason tilastokeskuksen FOLK Tulotieto -rekisterivalmisaineistosta, ja kuukausitasolla Verohallinnon tulorekisteristä.

Indikaattorina henkilön maksuvaikeuksista käytetään maksuhäiriömerkintöjä. Tiedot maksuhäiriömerkinnöistä tarkastelujaksollamme saadaan yhdistämällä Oikeusrekisterikeskuksen maksutuomiorekisterin sekä Ulosottolaitoksen ulosottorekisterin tiedot. Maksutuomiorekisteristä saamme käräjäoikeuksien antamien maksutuomioiden aiheuttamat merkinnät, ja ulosottorekisteristä

² Häätö luokitellaan toteutuneeksi, jos sen tila on ulosottorekisterin tiedoissa "tehty" ja toteuttamistapa "vastaaja muuttanut", "häädetty" tai "lukkoseppähäätö". Häätö luokitellaan peruuttuneeksi, jos sen toteuttamistapa on "hakija peruuttanut"

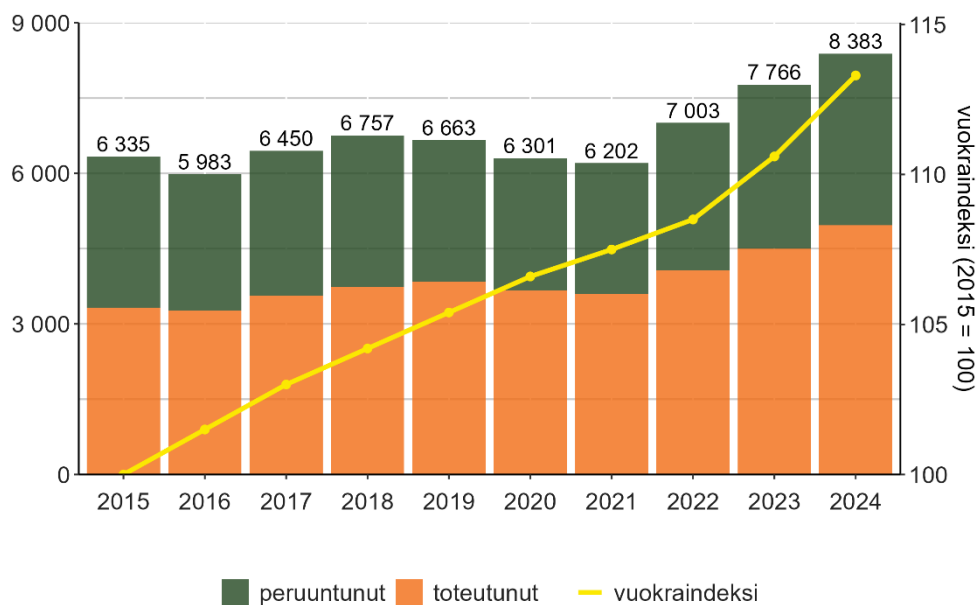
varattomuusesteen sekä pitkäaikaisen ulosottovelallisuuden aiheuttamat merkinnät.

Käytetyt aineistot ovat Tilastokeskuksen hallussa, ja VATT Datahuoneen tutkijat käyttävät niitä kaksipuolaisen tunnistautumisen takana olevassa etäkäyttöympäristössä. Ainoa poikkeus on Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (Varke, aiemmin Ara) kiinteistörekisteri, joka ei sisällä henkilötietoja. Se on toimitettu ensin Varkelta suoraan VATT Datahuoneelle, ja sitten meidän kauttamme Tilastokeskukselle.

3 Häätömäärien kehitys vuosina 2015–2024

Tässä luvussa tarkastelemme häätöjen vuosittaisia lukumääriä aikavälillä 2015–2024. Sisällytämme tarkasteluun kaikki ulosottoon vireille tulleet häädöt, eli tapaukset, joissa vuokranantaja on hakenut käräjäoikeuden häätötuomion täytäntöönpanoa ulosotosta.

Jaottelemme vireille tulleet häädöt peruuntuneisiin ja toteutuneisiin. Peruuntuneen häädön kohdalla hakija, eli tyypillisesti vuokranantaja, on keskeyttänyt häätöprosessin ennen häädön toimeenpanoa esimerkiksi siksi, että vuokralainen on maksanut vuokravelat ja muut aiheutuneet kulut. Toteutunut häätö tarkoittaa, että häätötuomion saanut henkilö on poistunut kodistaan joko vapaaehtoisesti tai ulosottoviranomaisen toimesta.

Kuvio 1. Ulosottoon vireille tulleet häädöt Suomessa vuosina 2015–2024

Kuvio 1 näyttää yleiskuvan häädöistä Suomessa viimeisten kymmenen vuoden ajalta. Yhteensä tällä ajanjaksolla ulosottoon tuli vireille 67 843 häätöä. Näistä toteutui 38 518, eli noin 57 prosenttia.

Häätöjen vuosittainen lukumäärä pysyi jokseenkin tasaisena vuodet 2015–2021, jolloin ulosottoon tuli vireille noin 6 000–6 800 häätöä vuodessa. Vuodesta 2022 alkaen häätömäärät ovat kuitenkin olleet selkeässä kasvussa. Vuonna 2024 ulosottoon tuli vireille 8 383 häätöä, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021. Näistä häädöistä toteutui 4 946, eli

peruuntuneiden osuus oli 41 prosenttia. Myös muina tarkasteluvuosina vireille tulleista häädöistä on peruuntunut noin 40–50 prosenttia.

Kuviossa 1 kuvataan myös yleisen vuokratason kehitys hyödyntäen Tilastokeskuksen ylläpitämää tilastoa asuntojen vuokrasta.³ Tilaston tiedot perustuvat Kelan asumistukirekisteriin ja vuokraloyhtiöiden tietoihin. Kuvio kertoo, että yleinen vuokrataso nousi tasaisesti myös vuosina 2015–2021, jolloin häätöjen lukumäärissä ei nähty selkeää kasvutrendiä. Aikavälillä 2022–2024, jolloin häätömäärät ovat olleet vuosi vuodelta kasvussa, myös vuokratason nousu oli aiempia vuosia nopeampaa.

Taulukko 1 erittelee toteutuneiden häätöjen lukumäärät vuosina 2015–2024 Suomen yhdeksän suurimman kaupungin osalta. Juuri nämä kaupungit on valikoitu analyysiin siksi, että ne kuuluvat ympäristöministeriön asettamaan ohjelmaan, joka tähtää pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen vuoteen 2027 mennessä.⁴

Samalla kun suuremmissa kaupungeissa odotetusti toteutuu enemmän häätöjä kuin pienemmissä – selvästi eniten niitä toteutuu Helsingissä – on kaupunkien välillä huomattavia eroja siinä, miten häätömäärät ovat kehittyneet seurantajaksomme aikana. Helsingissä ja Vantaalla kasvua on ollut lähes 200 prosenttia, eli häädettyjen lukumäärä vuonna 2024 oli miltei kolminkertainen vuoteen 2015 nähden. Myös Jyväskylässä, missä muutos vuodesta 2015 vuoteen 2024 oli noin 140 prosenttia, kasvu on ollut hyvin nopeaa verrattuna useimpiin tarkasteltuihin kaupunkeihin.

Ainoa tarkastelemamme kaupunki, jossa häätöjen lukumäärä on laskenut, on Oulu. Siellä häädettyjä henkilöitä oli lähes kolmannes vähemmän vuonna 2024 kuin vuonna 2015.

³ Linkki tilastoon: <https://stat.fi/tilasto/asvu>.

⁴ Lisätietoa ohjelmasta: <https://ym.fi/asunnottomuus>

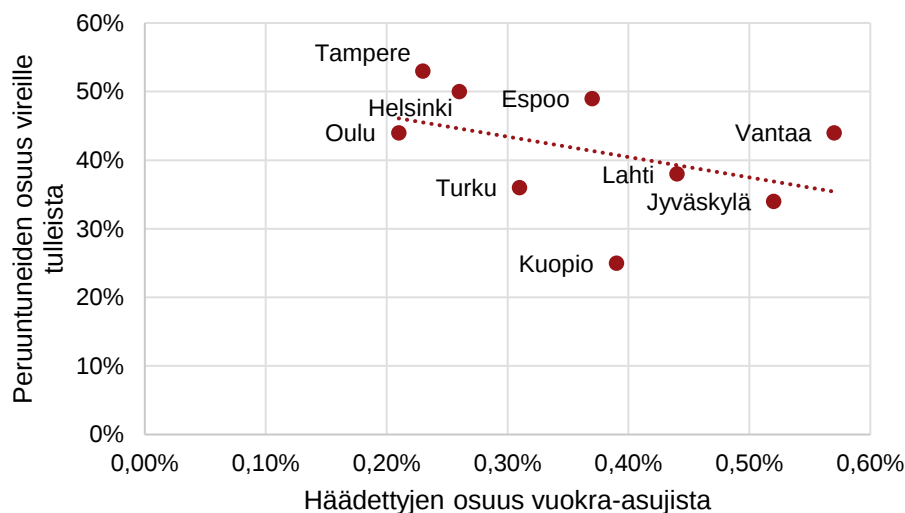
Taulukko 1. Häädettyjen lukumäärät yhdeksässä suurimmassa kunnassa vuosina 2015–2024

Luvuissa mukana ainoastaan toteutuneet häädöt. Vuosina 2015–2018 häädetyin asuinkunta on päätelty Tilastokeskuksen FOLK Perustieto -aineistosta, kun taas vuosina 2019–2024 tieto saadaan suoraan ulosottorekisteristä.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos 2015–2024
Helsinki	275	327	347	373	392	463	458	543	664	791	188 %
Espoo	236	194	209	239	271	296	265	276	320	404	71 %
Vantaa	188	179	232	285	283	287	284	350	453	526	180 %
Turku	242	233	205	199	202	213	170	195	258	280	16 %
Tampere	180	150	187	172	168	140	154	196	241	259	44 %
Lahti	118	98	141	151	170	153	178	195	165	182	54 %
Jyväskylä	116	126	127	144	212	170	174	260	242	276	138 %
Oulu	213	182	245	183	192	141	147	182	154	148	-31 %
Kuopio	112	102	142	122	118	103	127	116	146	162	45 %
Yhteensä	1 680	1 591	1 835	1 868	2 008	1 966	1 957	2 313	2 643	3 028	80 %

Vaikka häätöjen lukumäärät isossa kuvassa seurailevat kaupunkien asukasmääriä, on häätöjen suhteellisessa yleisyydessä eroja. Samoin se, miten usein ulosottoon vireille tullut häätö saadaan peruttua, vaihtelee huomattavasti eri kaupungeissa. Kuvio 2 tarkastelee kaupungeittain näitä kahta lukua ja niiden välistä suhdetta vuoden 2024 häätötilastojen valossa.

Vuonna 2024 häädöt olivat suhteessa harvinaisimpia Oulussa, missä häädön sai noin yksi viidestäsadasta vuokra-asujasta. Jyväskylässä ja Vantaalla, missä häätöjä toteutui suhteessa eniten, osuus oli yli kaksinkertainen. Näissä kaupungeissa vajaata kahtasataa vuokra-asujaa kohden häädettiin yksi vuonna 2024. Kuopiossa taas peruuntui vain neljännes vireille tulleista häädöistä, kun Tampereella ja pääkaupunkiseudulla peruuntuneiden osuus oli noin puolet.

Kuvio 2. Häätöjen ja niiden peruuntumisen yleisyys eri kunnissa 2024

Kuvioon 2 piirretty lineaarinen trendiviiva kertoo, että vuonna 2024 häätöjen ja niiden perumisen välinen korrelaatio oli tarkasteltujen kaupunkien osalta negatiivinen. Näiden yhdeksän kaupungin joukossa häätö peruttiin keskimäärin useammin niissä, joissa häädettyjen osuus kaikista vuokra-asujista oli jo lähtökohtaisesti alhaisempi. Kuntakohtaisilla julkisilla palveluilla, kuten asumisneuvonnalla, voi olla merkitystä häätöjen yleisyydelle sekä sille, kuinka usein vireille tullut häätö saadaan peruttua. Lisäksi esimerkiksi asukkaiden keskimääräisen ikärakenteen ja työllisyystilanteen kaltaisilla seikoilla on varmasti merkitystä. Häätöjä ja asunnottomuutta ennaltaehkäisevän työn kannalta olisikin tärkeää tutkia tarkemmin, millaisia kaupunkikohtaisia ilmiöitä näiden erojen taustalla on.

4 Keitä häädetyt ovat?

Tässä luvussa tarkastelemme vuosina 2015–2024 häädettyjen henkilöiden taustatekijöitä. Jälleen keskitymme ainoastaan toteutuneisiin häätöihin. Ulosoton tiedoissa häädetyiksi merkittyjen henkilöiden lisäksi sisällyttämme analyysiin omana ryhmänään henkilöt, jotka asuivat häädön aikaan heidän kanssaan samassa kotitaloudessa. Koska muuttokehotus ulottuu kaikkiin henkilöihin, joiden oikeus asua asunnossa perustuu häätötuomion saaneen oikeuteen, koskee se vuokralaisen tapauksessa myös hänen perheenjäseniään ja alivuokralaisiaan. Viittaamme kotitalouden muihin asukkaisiin yksinkertaisuuden vuoksi termillä perheenjäsenet.

Tarkastelujaksomme 38 518 toteutuneen häädön yhteydessä häätötuomion sai kaikkiaan 36 366 henkilöä. Henkilöiden häätöjä suurempi lukumäärä selittyy sillä, että osassa häädöistä tuomion on saanut useampi henkilö, esimerkiksi pariskunta. Jotkut myös häädettiin tarkastelujaksomme aikana useamman kerran, mutta rajaamme taustatekijöiden tarkastelun ainoastaan ensimmäisiin häätöihin. Tarkastelun ulkopuolelle rajataan myös ne 2 278 henkilöä, jotka eivät häätöhetkellä kuuluneet Suomen väestöön, sillä emme voi yhdistää heitä muihin rekisteriaineistoihin⁵.

Taulukko 2 jaottelee häädetyt heidän taustamuuttujensa mukaan. Taulukon kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa vertaillaan vuosina 2015 ja 2024 häädön saaneita. Kolmannessa sarakkeessa tarkastellaan kaikkia vuosina 2015–2024 häädettyjä. Taulukon viimeinen sarake kuvailee häädettyjen kanssa samassa kotitaloudessa asuneita, joita nimitämme tässä perheenjäseniksi. Yllä kuvattujen rajausten jälkeen tarkastelumme jää kaikkiaan 35 081 häädettyä. Perheenjäseniä, eli häädettyjen kanssa samassa kotitaloudessa asuneita, on yhteensä 13 500.

Kaksi kolmasosaa häädetyistä on miehiä, ja osuus näyttää pysyneen samana koko tarkastelujaksomme ajan. Vaikka sukupuolijakauma on perheenjäsenten osalta huomattavasti tasaisempi kuin itse häätötuomion saaneilla, on miesten osuus tässäkin joukossa yhdeksän prosenttiyksikköä suurempi. Häädöt ovat siis voimakkaasti miehille keskittyvä ilmiö.

Myös nuoret aikuiset painottuvat häätötilastoissa. 35 prosenttia koko tarkastelujakson aikana häädetyistä oli alle 30-vuotiaita, ja noin puolet alle 35-vuotiaita. Vuodesta 2015 vuoteen 2024 on 35–44-vuotiaiden osuus kuitenkin kasvanut 19:stä 26 prosenttiin.

⁵ Näistä 717 oli Suomessa oleskelevia ulkomaalaisia, jotka eivät kuulu väestöön. Lisäksi 282 häädettyä oli menehtynyt ennen häätötuomion vireilletuloa.

Taulukko 2. Häädettyjen demografisia taustamuuttujia

Termillä häädetyt viitataan henkilöihin, joiden ulosottoon vireille tullut häätö toteutui tarkastelujaksollamme. Termillä perheenjäsenet viitataan henkilöihin, jotka asuivat häädettyjen kanssa samassa kotitaloudessa häädön aikaan. Termi lasten lukumäärä viittaa henkilön kanssa samassa kotitaloudessa asuviin alaikäisiin lapsiin.

	Häädetyt 2015 (%)	Häädetyt 2024 (%)	Häädetyt 2015–2024 (%)	Perheenjäsenet 2015–2024 (%)
Sukupuoli				
Mies	67	67	68	54
Nainen	33	33	32	46
Ikäluokka				
0–14	-	-	-	32
15–19	4	4	4	11
20–24	18	14	16	11
25–29	14	15	15	8
30–34	13	14	13	6
35–39	10	14	12	5
40–44	9	12	10	5
45–49	10	8	8	5
50–54	8	7	7	5
55–59	7	6	6	4
Yli 60-vuotiaat	7	8	8	9
Syntymävaltio				
Suomi	86	78	82	78
Muu	14	22	18	22
Äidinkieli				
Suomi	85	77	81	73
Ruotsi	2	2	2	3
Muu	13	21	17	25

(jatkuu seuraavalla sivulla)

Taulukko 2. (jatkoa edelliseltä sivulta)

	Häädetyt 2015 (%)	Häädetyt 2024 (%)	Häädetyt 2015–2024 (%)	Perheenjäsenet 2015–2024 (%)
Korkein suoritettu koulutus				
[Ei relevantti: ikä alle 15]	[-]	[-]	[-]	[32]
Perusaste	42	37	40	22
Ammattikoulu	33	31	33	19
Lukio	8	8	8	6
Korkea-aste	8	7	7	9
Ei tietoa	10	16	13	12
Lasten lukumäärä				
[Ei relevantti: ikä alle 15]	[-]	[-]	[-]	[32]
Ei lapsia	85	86	86	50
Yksi	9	7	8	9
Kaksi	4	4	4	5
Väh. kolme	2	2	2	4
Henkilöiden lukumäärä	2 931	4 958	35 081	13 500

Perheenjäsenet ovat keskimäärin huomattavasti häädettyjä nuorempia. Heistä kolmasosa oli alle 15-vuotiaita, ja 54 prosenttia alle 25-vuotiaita. Näiden lukujen valossa näyttää siltä, että noin 4 300 alle 15-vuotiasta joutui jättämään kotinsa vanhemman hädän vuoksi vuosina 2015–2024.

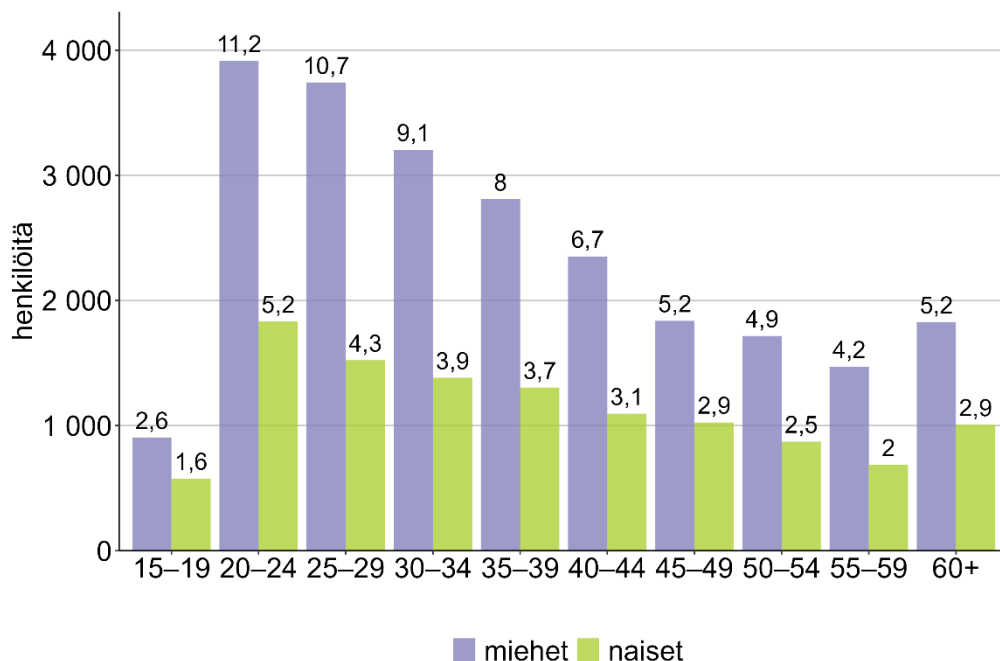
Kaikista aineistomme hädetyistä 18 prosenttia oli syntynyt ulkomailla. Osuus on kasvanut tarkastelujakson aikana. Vuonna 2024 se oli 22 prosenttia, kun se vuonna 2015 oli 14 prosenttia. Ulkomailla syntyneitä ei kuitenkaan hädetä suhteessa juuri useammin kuin Suomessa syntyneitä, vaan osuudet vastaavat pitkälti vuokralla asuvan väestön jakaumaa. Vuoden 2023 lopussa kaikista vuokralla asuvista yli 18-vuotiaista 20 prosenttia oli syntynyt ulkomailla, kun vuonna 2015 vastaava luku oli 14 prosenttia.

Perheenjäsenten joukossa on häädettyihin verrattuna enemmän ulkomailla syntyneitä ja vieraskielisiä. Ero on merkittävä etenkin äidinkielen kohdalla. Joka

neljäs perheenjäsen ei puhu äidinkielenään suomea tai ruotsia, kun taas itse häädettyjen joukossa vastaava osuus on 17 prosenttia.

Häädetyt ovat keskimäärin matalasti koulutettuja. Kaikista vuosina 2015–2024 häädettyistä 40 prosentilla oli vain perusasteen tutkinto, ja kolmella neljäsosalla korkein suoritettu tutkinto oli joko perusasteelta tai ammattikoulusta. Vain perusasteen suorittaneiden osuus on tarkastelujaksollamme hieman laskenut, mikä selittyy sillä, että koulutusaste on entistä useammalla tuntematon. Tähän kategoriaan kuuluvat pääasiassa ne, jotka ovat suorittaneet koulunsa muualla kuin Suomessa. Perheenjäsenten kohdalla korkea-asteen tutkinnot ovat yleisempiä. Tätä eroa korostaa se, että vaikka kolmasosa perheenjäsenistä on alle 15-vuotiaita ja siten vielä peruskoulussa, on korkeakoulutettujen osuus kaikista perheenjäsenistä korkeampi kuin kaikista häädettyistä.

Häädetyistä 14 prosentilla oli samassa kotitaloudessa asuvia alaikäisiä lapsia häättöä edeltävän vuoden lopussa. Samalla kun yllä todettiin, että noin 4 300 alle 15-vuotiaasta on joutunut jättämään kotinsa häädön vuoksi, ovat lapset olleet häättöpauksissa enemmän poikkeus kuin sääntö.

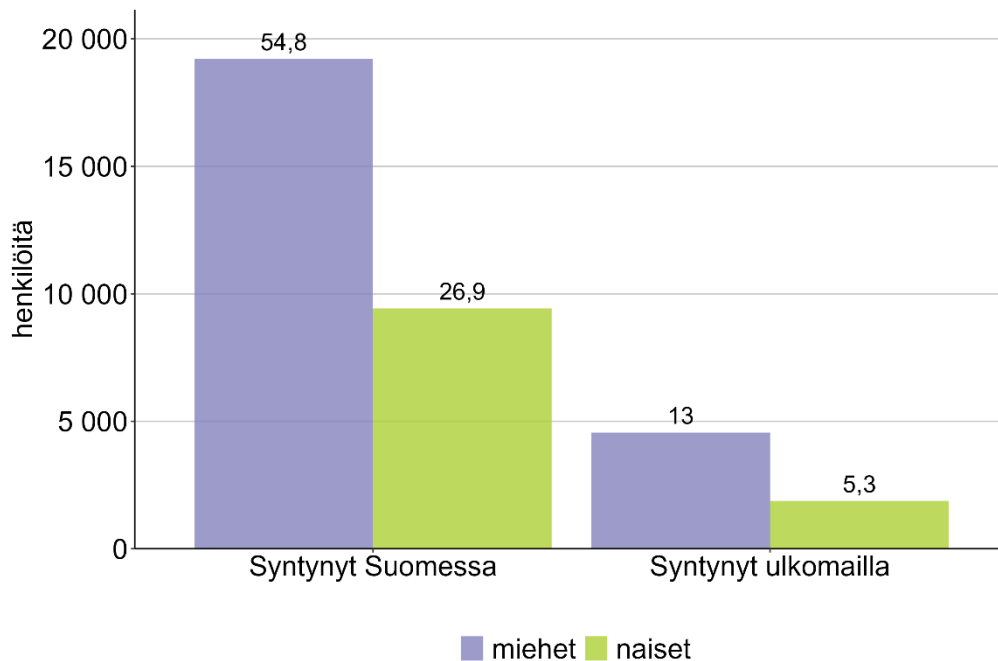

Kuvio 3. Häädettyjen ikäjakauma sukupuolen mukaan jaoteltuna

Luvut pylväiden yläpuolella ovat prosenttilukuja ja kuvaavat kunkin ryhmän osuutta vuosina 2015–2024 häädettyistä.

Seuraavaksi tarkastelemme yllä taulukoituja taustamuuttujia häädettyjen sukupuolen mukaan jaoteltuina. Kuviossa 3 kuvaamme ikäjakaumaa. Nähdään, että joka neljäs häädetty on alle 30-vuotias mies, ja että miehiä on huomattavasti enemmän kuin naisia kaikissa ikäkattegorioissa. Kaikkein tasaisin sukupuolijakauma on 15–19-vuotiaiden joukossa, missä miehiä on noin 1,6-kertainen määrä naisiin nähden.

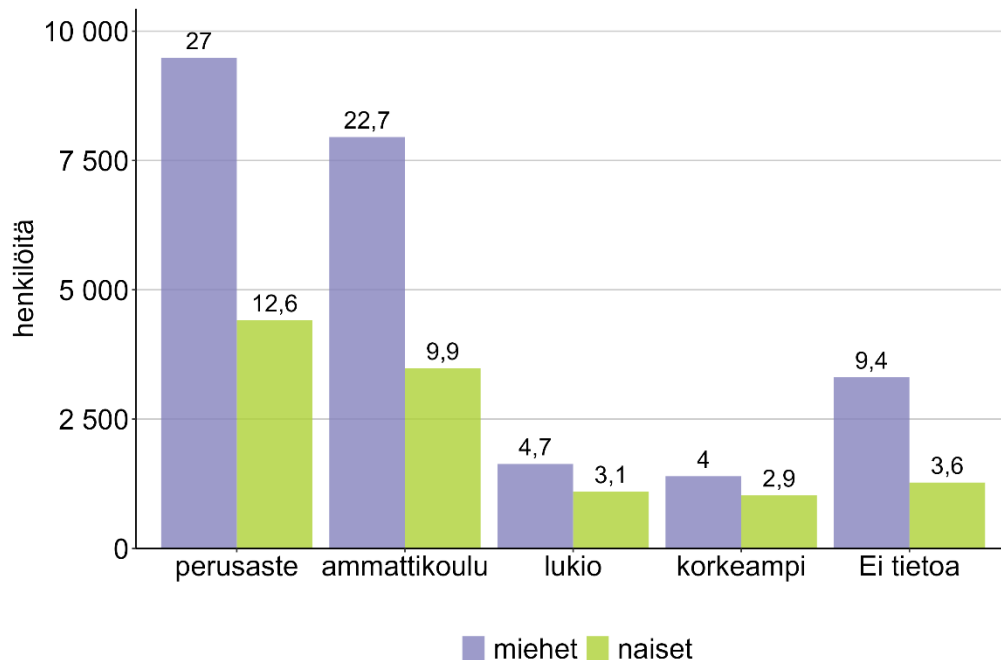
Kuvio 4 kertoo, että häädettyjen sukupuolijakauma painottui hieman enemmän miehiin ulkomailla kuin Suomessa syntyneiden osalta. Kun Suomessa syntyneiden joukossa miehiä oli noin kaksinkertainen määrä naisiin nähden, oli vastaava kerroin ulkomailla syntyneiden joukossa noin 2,5.

Kuvio 4. Häädettyjen syntymävaltio sukupuolen mukaan jaoteltuna

Luvut pylväiden yläpuolella ovat prosenttilukuja ja kuvaavat kunkin ryhmän osuutta vuosina 2015–2024 häädetyistä.

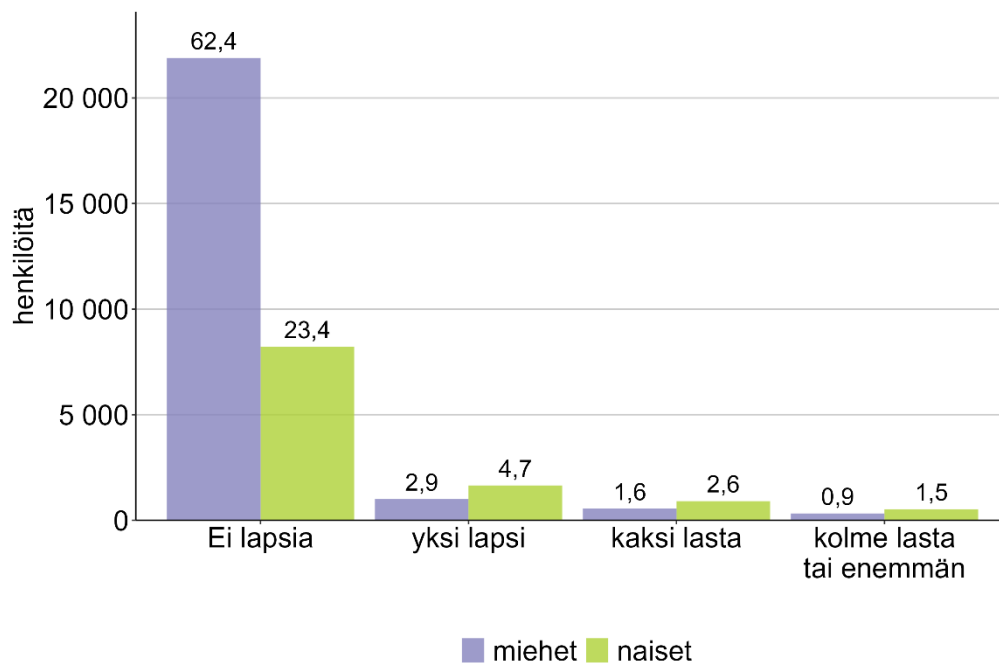
Kuviossa 5 tarkastelemme häädettyjä miehiä ja naisia heidän korkeimman suoritettun koulutusasteensa mukaan. Kuvio osoittaa, että puolet kaikista häädetyistä oli miehiä, jotka olivat suorittaneet korkeintaan perus- tai ammattikoulun. Lisäksi nähdään, että sukupuolijakauma painottuu miehiin erityisesti näillä koulutusasteilla sekä joukossa, jonka koulutusaste on tuntematon. Miehiä siis häädettiin erityisen paljon suhteessa naisiin matalasti koulutettujen ja maahanmuuttajien joukossa.

Kuvio 5. Häädettyjen korkein suoritettu koulutusaste sukupuolen mukaan jaoteltuna

Luvut pylväiden yläpuolella ovat prosenttilukuja ja kuvaavat kunkin ryhmän osuutta vuosina 2015–2024 häädetyistä.

Kuvio 6 jaottelee häädettyjen sukupuolijakaumaa vielä sen mukaan, asuuko heidän kotitaloudessaan alaikäisiä lapsia. Nähdään, että lapsettomien häädön saaneiden joukossa miehiä on lähes kolminkertainen määrä naisiin nähden, kun taas ne häädetyt, joiden taloudessa lapsia on, ovat huomattavasti useammin naisia. Samalla kun vain 14 prosentilla häädetyistä asuu kotitaloudessa lapsia, on näistä 14 prosentista naisia noin yhdeksän. Naisten osuus häädetyistä, joilla on lapsia, on siis hieman yli 60 prosenttia.

Kuvio 6. Häädettyjen kanssa samassa taloudessa asuvien alaikäisten lasten lukumäärä häädetyn sukupuolen mukaan jaoteltuna

Luvut pylväiden yläpuolella ovat prosenttilukuja ja kuvaavat kunkin ryhmän osuutta vuosina 2015–2024 häädetyistä.

Taulukko 3 kuvaa häädettyjen keskimääräistä taloustilannetta. Tiedot koskevat häätöä edeltävää kalenterivuotta, pois lukien maksuhäiriömerkintätiedot, jotka ovat häätövuodelta. Havaitaan, että häädön saaneista kolmannes oli päätoimeltaan työllisiä häätöä edeltävän vuoden lopussa. Lisäksi nähdään, että häädettyjen keskimääräiset ansiotulot valtion verotuksessa olivat hieman yli 1000 euroa kuussa häätöä edeltävänä vuonna. Miehet tienasivat vuoden aikana keskimäärin noin 15 300 euroa, ja naiset noin 13 700 euroa. Näitä lukuja laskee osaltaan se, että noin 10 prosentilla häädetyistä ei ollut ansiotuloja lainkaan. Ne, joilla ansiotuloja oli, tienasivat vuoden aikana keskimäärin noin 16 400 euroa.

Velan osalta Taulukossa 3 tarkastellaan FOLK Perustieto -aineiston tietoja henkilön yhteenlasketuista veloista. Tähän velkatietoon sisältyvät ainoastaan kotimaisten luottolaitosten verottajalle raportoimat velat, kuten asuntolainat tai kulutusluotot. Luvut eivät sisällä esimerkiksi luottokorttivelan kaltaisia jatkuvia luottoja, vuokravelkoja, velkoja yksityishenkilöille tai maksamattomista laskuista aiheutuneita vastuita.

Tarkasteltu verotiedoissa näkyvä velka on häädettyjen keskuudessa verrattain harvinaista. Häädetyistä 67 prosentilla sitä ei ollut lainkaan. Kaikkien häädettyjen osalta velan keskiarvo oli alle 7000 euroa häätöä edeltävän

vuoden lopussa. Niillä 33 prosentilla, joilla velkaa oli, oli sitä keskimäärin noin 20 000 euroa.

Taulukko 3: Häädettyjen taloudellisia taustamuuttujia

Tulo- ja etuustiedot koskevat häätöä edeltävää kalenterivuotta. Velkatieto on häätöä edeltävän kalenterivuoden viimeiseltä päivältä, ja maksuhäiriömerkintätiedot häätövuodelta.

	Miehet	Naiset	Kaikki
Työllisiä	33 %	31 %	32 %
Ansiotulot (keskiarvo)	15 267 €	13 713 €	14 766 €
Ansiotulot (mediaani)	10 393 €	10 293 €	10 356 €
Velat	6 670 €	6 878 €	6 737 €
Sai uuden maksuhäiriömerkinnän	89 %	89 %	89 %
Uusia maksuhäiriömerkintöjä keskimäärin	4,36	4,58	4,42
Sai toimeentulotukea	56 %	59 %	57 %
Sai asumistukea	63 %	70 %	65 %
Sai työttömyystukea	43 %	40 %	42 %

Tulojen ja velkojen lisäksi taulukko 3 kertoo häädettyjen maksuhäiriömerkinnöistä ja etuuksista. Lähes 90 prosenttia häädetyistä sai häätövuonna vähintään yhden uuden maksuhäiriömerkinnän, ja keskimääräiselle häädetylle niitä kertyi häätövuonna noin neljä. Häätöä edeltävän kalenterivuoden aikana 57 prosenttia sai toimeentulotukea, 65 prosenttia asumistukea ja 42 prosenttia työttömyystukea. Toimeentulotuen ja erityisesti asumistuen kohdalla naisten osuus oli suurempi kuin miesten, kun taas miesten kohdalla työttömyystuen saaminen oli naisia yleisempää.

5 Häädettyjen kiinnittyminen vakituiseen asuntoon

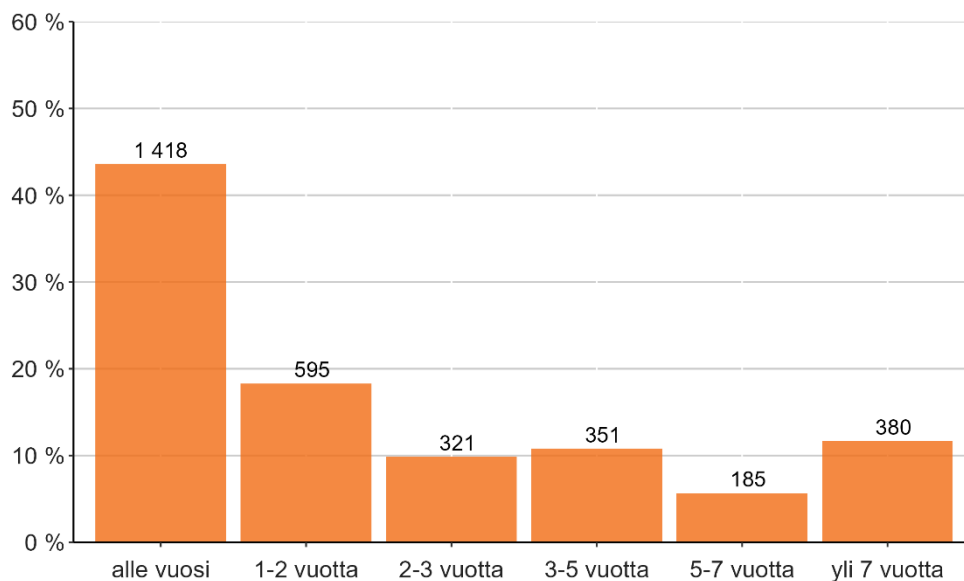
Tässä luvussa tarkastelemme häädettyjen asumistilanteen kehitystä ja muutoksia. Aluksi tarkastelemme, kuinka kauan häädetyt tyypillisesti asuvat asunnossaan ennen häätöä, ja vaikuttavatko häädetyt taustatekijät keskimääräiseen asumisen kestoon ja osoitteiden vaihtuvuuteen. Tämän jälkeen seuraamme, miten niin kutsuttu asunnon hallintaperuste kehittyy ennen ja jälkeen häädön. Lopuksi tutkimme häätöjen toistuvuutta eli sitä, kuinka usein ensimmäinen havaitsemamme häätö ei jää henkilön viimeiseksi.

5.1 Asuinpaikan pysyvyys

Käytössämme olleessa ulosottoaineistossa ei ole tietoa siitä, mistä asunnosta häätö toimitettiin. Asuinpaikan ja asumisen keston määrittämiseksi olemme päättelleet häädön toimituspäivämäärän ja henkilön asumishistorian avulla, mihin asuntoon häätö on kohdistunut. Saamme tiedon häädetyt asuinpaikasta DVV:n rekisteriaineistoista, joista näemme, missä asunnossa henkilö on ollut kirjoilla kunkin tarkasteluvuoden lopussa.⁶

Koska tieto asuinpaikasta perustuu häädetyt omaan ilmoitukseen, liittyy sekä aineiston yhdistämiseen, että rekisteriaineiston sisältöön jonkin verran epävarmuuksia. Häädetty on saattanut tehdä virallisen muuttoilmoituksen kuukausia ennen häätöä tai vasta huomattavasti häädön toteutumispäivän jälkeen, jolloin päättelemämme asumisen kesto ei välttämättä koske asuntoa, josta häätö on tehty. Lisäksi noin kolme prosenttia häädetyistä on häädöstä huolimatta ollut kirjoilla samassa asunnossa koko kymmenen vuoden tarkastelujakson ajan. Näyttää siis siltä, että osa häädetyistä ei välttämättä ole koskaan ollut virallisesti kirjoilla asunnossa, josta häätö on toimitettu. Näistä rekisteriaineistoihin liittyvistä ongelmista huolimatta tarkastelemme seuraavaksi, miten pitkään häädetyt ehtivät asua asunnossaan ennen häätöä.

⁶ Näistä tiedoista puuttuvat tammikuu 2015 ja joulukuu 2024, jotka jäävät näin tarkastelun ulkopuolelle.

Kuvio 7. Häätöä edeltäneen asumisen keskimääräinen kesto vuonna 2024 häädettyjen joukossa (N = 3 250)

Mukana ainoastaan ne vuonna 2024 häädetyt, joille ei havaittu aineistossamme aiempaa häätöä. Kuviosta on lisäksi rajattu pois 878 henkilöä, joiden asuinpaikka oli häätökuukautena luokiteltu tuntemattomaksi. Näistä tuntemattomista 318 oli häädetty joulukuussa 2024. Joulukuun 2024 asuinpaikkatiedot puuttuvat aineistosta.

Kuvio 7 kertoo, että kaksi kolmannesta vuonna 2024 häädetyistä ehti asua asunnossaan korkeintaan kaksi vuotta ennen häätöä. 44 prosenttia häädettiin ensimmäisen, ja 18 prosenttia toisen asuinvuoden aikana. Useimmissa tapauksissa häätöön johtavat ongelmat siis ilmenevät verrattain pian vuokrasuhteen alkamisen jälkeen. Tästä huolimatta häädöt koskettavat myös merkittävää määrää ihmisiä, jotka ovat asuneet kodissaan pitkään. Lähes 17 prosentilla tarkastelujaksomme aikana häädetyistä asuminen häätöasunnossa oli kestänyt vähintään viisi vuotta. Lukumääräisesti tämä vastaa 565 ihmistä. Vuonna 2020 häädetyistä 22 prosenttia oli asunut häätöasunnossaan vähintään viisi vuotta. Näiden pidempään asuneiden osuus on viiden kuluneen vuoden aikana laskenut vuosittain noin 1,5 prosenttiyksikköä.

Taulukossa 4 tarkastelemme, miten asumisen keskimääräinen kesto ja muuttojen yleisyys vaihtelevat henkilön taustamuuttujien perusteella. Asumisen keston keski- ja mediaaniarvot on ilmaistu vuosissa. Asuinpaikkojen eli käytännössä muuttojen lukumäärä kuvaa niiden asuntojen määrää tarkastelujaksolla, jotka pystymme havaitsemaan rekisteriaineistosta. Luvut eivät huomioi kuukausia, joiden lopussa häädetyt asuinrakennus on ollut

tuntematon. Tieto hädetyn asuinpaikasta saadaan häättöuomiota edeltäneen kuukauden lopusta.

Selkein havainto on, että iäkkäämmät henkilöt ovat keskimäärin asuneet häättöasunnossaan muita pidempään. Matalammin koulutetuilla, Suomessa syntyneillä ja, hieman yllättäen, naisilla häättöä edeltänyt asumisen kesto on keskimäärin muita lyhyempi.

Lyhyen asumisen keston lisäksi hädettyjen kiinnittyminen vakituiseen asuntoon näyttää heikolta heidän muuttotiheytensä valossa. Häädetyt ovat keskimäärin vaihtaneet asuinpaikkaa joka toinen vuosi. Asuinpaikan vaihtuvuus on siis nopeaa, vaikka syy asunnon vaihtamiseen ei johtuisikaan hädöstä. Muuttojen lukumäärä on keskimäärin muita korkeampi alle 30-vuotiailla, matalasti koulutetuilla ja naisilla. Kokonaisuudessaan hädettyjen naisten kiinnittyminen vakinaiseen asuntoon näyttäisikin muuttojen korkeamman määrän ja lyhyemmän häättöä edeltäneen asumiskeston valossa miehiä heikommalta.

Taulukko 4 Vuonna 2024 hädettyjen häätöä edeltänyt asumisen kesto sekä vuosina 2015–2024 hädettyjen asuinpaikkojen lukumäärä keskimäärin

Asumisen kesto on laskettu vain vuonna 2024 hädetyille. Havaittujen asuinpaikkojen lukumäärässä ovat mukana kaikki vuosina 2015–2024 toteutuneet häädöt, eli tarkastelua ei rajata kunkin henkilön ensimmäiseen häätöön. Asuinpaikkojen lukumäärässä on mukana vain rekisteriaineistossa havaitut asuinpaikat.

	Asumisen kesto (v. 2024 hädetyt)		Asuinpaikkojen lkm
	Keskiarvo (v)	Mediaani (v)	
Kaikki hädetyt	2,8	2,0	5,0
Sukupuoli			
Mies	2,8	1,9	5,0
Nainen	2,4	1,6	5,9
Ikäluokka			
15–19	1,6	1,2	6,6
20–24	2,0	1,4	6,3
25–29	2,2	1,5	6,3
30–34	2,4	1,7	5,9
35–39	2,5	1,8	5,5
40–44	2,8	2,0	5,0
45–49	3,0	2,1	4,6
50–54	3,4	2,5	4,0
55–59	3,9	3,2	3,6
60+	4,0	3,1	3,1
Syntymävaltio			
Suomi	2,6	1,8	5,5
Muu	2,9	2,2	4,5
Äidinkieli			
Suomi	2,6	1,7	5,5
Ruotsi	3,0	2,1	4,5
Muu	3,0	2,2	4,4
Korkein suoritettu koulutus			
Perusaste	2,2	1,5	6,1
Ammattikoulu	2,8	1,9	5,1
Lukio	3,0	2,1	4,6
Korkea-aste	3,8	2,8	3,8
Ei tietoa	2,8	2,0	4,6

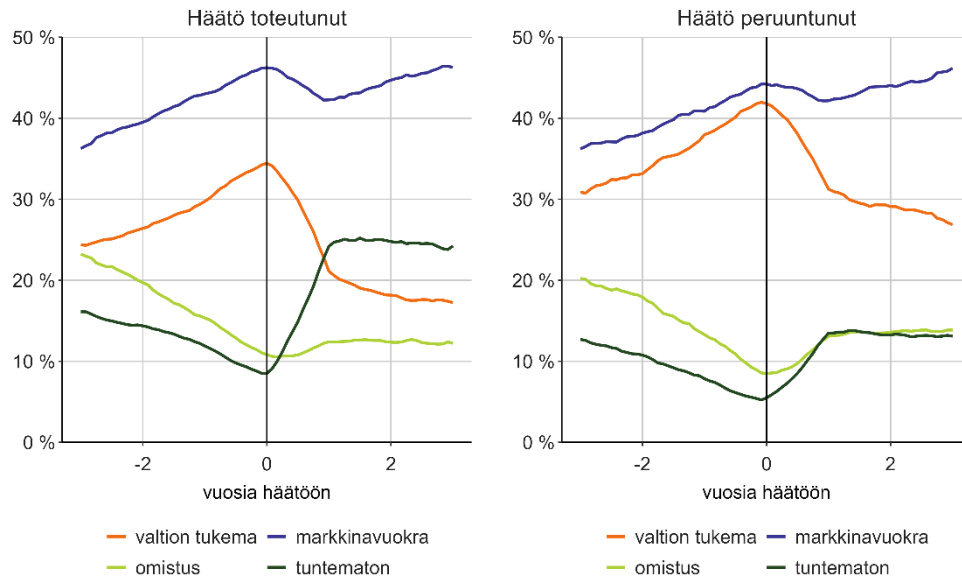
5.2 Asumisen hallintaperuste

Seuraavaksi tarkastelemme häädettyjen kiinnittymistä vakinaiseen asuntoon asunnon hallintaperusteen muutosten avulla. Hallintaperuste kuvaa sitä, asuuko henkilö valtion tukemassa vuokra-asunnossa, markkinavuokra-asunnossa vai omistusasunnossa. Tässä alaluvussa seuraamme hallintaperusteen muutoksia ennen häättöä ja sen jälkeen. Verrokkiryhmänä ovat henkilöt, joiden vireille tullut häättö peruuntui ennen häädön toimituspäivää.

Jaottelemme asunnon hallintaperusteen neljään luokkaan: valtion tukemiin vuokra-asuntoihin, markkinavuokra-asuntoihin, omistusasuntoihin sekä tuntemattomiin. Viittaamme kuvioissa ja taulukoissa valtion tukemiin vuokra-asuntoihin muotoilulla *valtion tukema* ja yksityisen sektorin vuokra-asuntoihin termillä *markkinavuokra*. Valtion tukemissa vuokra-asunnoissa ovat mukana sekä tavalliset että erityisryhmille tarkoitetut vuokra-asunnot. Markkinavuokra-asuntoja ovat taas esimerkiksi yksityishenkilöiden tai asuntosijoitusyhtiöiden vuokraamat asunnot.

Omistus-luokassa ovat omistus- ja asumisoikeusasujat sekä sukulaisuuteen perustuvat hallintaperusteet. *Tuntematon* hallintaperuste tarkoittaa, että tieto asuinpaikasta puuttuu rekistereistä täysin tai havaitaan, että henkilö ei kuulu niin sanottuun asuntoväestöön. Tilastokeskus määrittää hallintaperusteen koko asuntokunnalle ja pääasiassa vain vakinaisesti asuville asunnoille. Hallintaperustetieto saadaan häättöä edeltäneen vuoden lopusta.

Kuvio 8 seuraa vuosina 2019–2023 häädettyjen asuinpaikan hallintaperusteen muutoksia kolme vuotta ennen ja jälkeen häädön. Nollahetki kuvaa häädön toimituspäivää. Omistusasujien osuus laskee tasaisesti häättöä edeltävinä vuosina. Tätä selittää nuorten omilleen muutto vanhempiensa luota: sellaisten häädettyjen, jotka on luokiteltu omistusasujiksi, keski-ikä nousee kohti häättöä 37:stä 46 vuoteen. Valtion tukemissa asunnoissa ja markkinavuokralla asuvien keski-ikä taas nousee huomattavasti maltillisemmin noin 35:stä 37 vuoteen häättöhetkeä kohden.

Kuvio 8. Asunnon hallintaperuste ennen ja jälkeen häädön

Kuviossa tarkastellaan henkilöitä, joilla oli ulosotossa häätö ensimmäistä kertaa vireillä vuosina 2019–2023. Havaintojen lukumäärä vaihtelee vuosittain riippuen siitä, miten häätö on ajoittunut suhteessa aineiston ajalliseen rajaukseen: esimerkiksi vuonna 2023 häädettyjä pystytään seuraamaan vain vuoden verran häädön jälkeen, jolloin havaintomäärät laskevat, mitä kauemmaksi liikutaan häädöstä eli nollahetkestä. Ryhmässä *häätö peruuntunut* on enimmillään 11 210 henkilöä (nollahetki) ja vähimmillään 4 408 henkilöä (kun häädöstä on kulunut kolme vuotta). Ryhmässä *häätö toteutunut* vastaavat henkilömäärät ovat 20 266 ja 7 599. Ryhmästä *häätö peruuntunut* on rajattu pois henkilöt, joiden kohdalla aineistossamme näkyy myöhempi toteutunut häätö.

Markkinavuokra-asunnoissa asuvien osuus laskee hieman häätöä seuraavana vuonna, mutta lähtee uudelleen nousuun, kun häädöstä on kulunut noin vuosi. Sekä *häätö toteutunut* että *häätö peruuntunut* ryhmissä markkinavuokralla asuvien osuus pysyy suhteellisen vakaasti 40–50 prosentissa.

Valtion tukemissa vuokra-asunnoissa asuvien osuus taas laskee jyrkästi heti häätöä seuraavana vuonna. Osuus laskee vuodessa 35 prosentista 18 prosenttiin häädettyjen joukossa, ja 42 prosentista 30 prosenttiin niiden joukossa, joiden häätö peruuntui. Osuudet myös jatkavat laskuaan koko kolmen vuoden tarkastelujakson ajan molemmissa ryhmissä.

On kiinnostavaa, että asunnon hallintaperuste muuttuu häätökuukauden ympärillä samansuuntaisesti niin peruuntuneiden kuin toteutuneiden häätöjen tapauksessa. Monet häätötuomion saaneista siis muuttavat pois asunnostaan, vaikka hakija peruuttaisi häädön ja ulosotto ei siten lopulta toimeenpanisi sitä. Myös tuntemattoman hallintaperusteen osuus nousee häädön jälkeen jyrkästi

molemmissa ryhmissä, ja jää tälle korkeammalle tasolle ainakin kolmeksi häättöä seuraavaksi vuodeksi.

Tarkastelemme häädettyjen siirtymistä asumismuodosta toiseen yksityiskohtaisemmin taulukossa 5. Häättöä edeltävää tilannetta tarkastellaan nyt viisi kuukautta ennen häättöä, ja häädön jälkeistä tilannetta vuosi häädön jälkeen. Luvut kertovat muun muassa, että markkinavuokra- tai omistusasunnossa ennen häättöä asuneet eivät tyypillisesti asu valtion tukemissa vuokra-asunnoissa häädön jälkeen. Samalla kun valtion tukemasta vuokra-asunnosta hädetyistä 37 prosenttia asuu valtion tukemassa asunnossa myös vuosi häädön jälkeen, on vastaava luku kymmenen prosentin luokkaa markkinavuokra- tai omistusasunnosta häädettyjen joukossa.

Taulukko 5. Häädettyjen siirtymät hallintaperusteesta toiseen

Taulukko kertoo eri hallintaperusteiden osuudet vuosina 2019–2023 häädettyjen joukossa viisi kuukautta ennen häättöä ja vuosi häädön jälkeen. Luvut kuvaavat, miten suuri osuus kustakin hallintaperusteesta hädetyistä on tilastoitu kuhunkin hallintaperusteeseen häädön jälkeen. Esimerkiksi niistä, jotka asuivat valtion tukemassa vuokra-asunnossa viisi kuukautta ennen häättöä, 28 prosenttia asuu markkinavuokra-asunnossa vuoden kuluttua häädöstä.

Hallintaperuste ennen häättöä		Hallintaperuste häädön jälkeen				
		Valtion tukema	Markkina-vuokra	Omistus	Tuntematon	Yhteensä
Hallintaperuste ennen häättöä	Valtion tukema	37 %	28 %	7 %	29 %	100 %
	Markkinavuokra	11 %	54 %	8 %	27 %	100 %
	Omistus	12 %	25 %	38 %	25 %	100 %
	Tuntematon	13 %	32 %	9 %	46 %	100 %

Taulukon 5 sarake *Tuntematon* kertoo myös, että häättöä edeltäneestä hallintaperusteesta riippumatta 25–30 prosenttia hädetyistä on vuosi häädön jälkeen joko asuntoväestön tai rekistereiden ulkopuolella. Kun tarkastellaan niitä, joiden kohdalla hallintaperuste oli luokiteltu tuntemattomaksi jo ennen häättöä, on tämä osuus lähes 50 prosenttia.

5.3 Asuntoväestöön kuulumisen ja asunnottomuus

Tuntemattoman hallintaperusteen osuuden voimakas kasvu häädön jälkeen viittaa siihen, että häättöprosessiin joutuneiden asumistilanne jatkuu epävarmana pitkään. Seuraavaksi tarkennamme analyysia tarkastelemalla

häädettyjä, jotka päätyivät asuntoväestön ulkopuolelle. Asuntoväestön ulkopuolella olevat ovat siis yksi ryhmä joukossa, jonka hallintaperuste on tilastoitu tuntemattomaksi. Asuntoväestön määritelmä on aineistossamme peräisin Tilastokeskukselta, ja sen ulkopuolella ovat esimerkiksi asunnottomat, asuntoloissa tai tilapäisesti ulkomailla asuvat, rangaistuslaitoksissa olevat sekä hoitolaitoksissa vakinaisesti kirjoilla olevat henkilöt.⁷

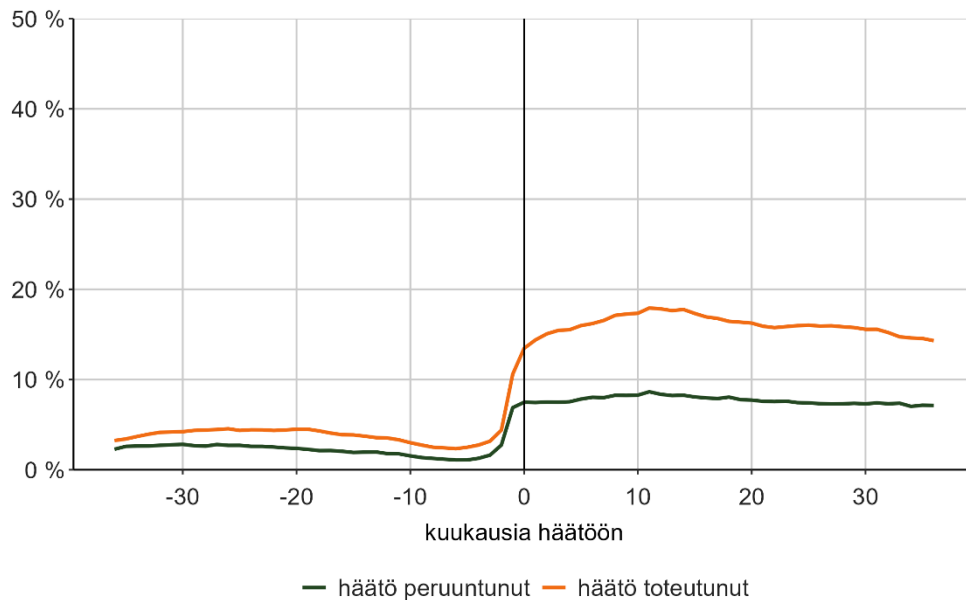
Ennen kuin syvennymme asuntoväestön ulkopuolelle päätyneisiin häädettyihin, on syytä tarkentaa, miten asuntoväestön ulkopuolisuus ja asunnottomuus rinnastuvat toisiinsa. Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen (2025) mukaan asunnottomia ovat henkilöt, joilla ei ole omaa asuntoa ja jotka elävät muun muassa tilapäissuojissa, asuntoloissa, majoitusliikkeissä, laitoksissa tai tilapäisesti sukulaisten tai tuttavien luona. Määritelmällisesti sekä asunnottomat että asuntoväestön ulkopuoliset kattavat vailla vakinaista asuntoa ja laitoksissa olevat henkilöt.

Asuntoväestön ulkopuolella oleviin sisältyy kuitenkin asunnottomia laajempi ryhmä ihmisiä, sillä asuntoväestön ulkopuolisia ovat myös rangaistuslaitoksissa olevat ja ulkomailla tilapäisesti oleskelevat henkilöt. Toisaalta taas asunnottomiksi luokitellaan henkilöt, jotka elävät asunnon puutteen vuoksi tilapäisesti tuttavien ja sukulaisten luona. Koska raportissa käyttämämme asunnon hallintaperuste määrittää asuntokuntakohtaisesti, voi henkilö näyttäytyä aineistossamme muissakin hallintaperusteluokissa, mikäli asunnoton on kirjoilla sukulaistensa tai tuttaviensa asunnossa. Selkeyden vuoksi pitäydymme tässä raportissa Tilastokeskuksen määritelmässä asuntoväestön ulkopuolisista henkilöistä, jotta käyttämämme terminologia vastaa mahdollisimman pitkälle aineistoluokitusta. Joka tapauksessa asuntoväestön ulkopuolisuus on ilmiönä lähellä asunnottomuutta.

Henkilöistä, joilla oli ulosotossa häätö vireillä kymmenen vuoden tarkastelujaksomme aikana, noin kolmannes oli asuntoväestön ulkopuolella vähintään yhtenä havaintokuukautena. Osuus on noin 15-kertainen verrattuna koko väestöön, jossa se on vuosittain noin kaksi prosenttia. Kuviossa 9 tarkastellaan häädettyjä, jotka on luokiteltu asuntoväestön ulkopuolelle ennen ja jälkeen häädön toteutumispäivän. Tässäkin verrokkiryhmänä toimivat peruuntuneet häädöt. Tieto asuntoväestöön kuulumisesta saadaan häättöä edeltäneen kuukauden lopusta. Kuvio 9 tarkentaa siis sekä ajallisesti että määritelmällisesti kuvion 8 tuntemattomien osuutta: se osa tuntemattomista, jota asuntoväestön ulkopuolella olevien osuus ei selitä, on aidosti puuttuvia havaintoja.

⁷ Asuntoväestön määrite kokonaisuudessaan: https://stat.fi/meta/kas/as_vaesto.html.

Häädetyistä lähes neljä ja peruuntuneista kaksi prosenttia oli asuntoväestön ulkopuolella 12 kuukautta ennen häätöä. Peruuntuneiden joukossa osuus vastaa siis koko väestön keskiarvoa. Asuntoväestön ulkopuolella olevien osuus alkaa kohota jo kaksi kuukautta ennen asetettua häädön toteutumispäivää molemmissa ryhmissä. Merkittävä osa häädetyistä on jo häädön voimaantulohetkellä rekisteröity asuntoväestön ulkopuolelle, mikä havainnollistaa tämän luvun alkupuolella käsiteltyjä häädön toimituspäivän ja aidon ulosmuuttopäivämäärän yhdistämiseen liittyviä vaikeuksia. Asuntoväestöön kuulumattomien osuus nousee voimakkaasti häätöhetkeä kohden 11 prosenttiin häädetyistä ja 7 prosenttiin peruuntuneista.

Kuvio 9. Asuntoväestön ulkopuolella olevien osuus ennen ja jälkeen häädön

Kuviossa tarkastellaan henkilöitä, joilla oli ulosotossa häätö vireillä ensimmäistä kertaa vuosina 2019–2023. Havaintojen lukumäärä vaihtelee kuukausittain riippuen siitä, miten häätö on ajoittunut suhteessa aineiston ajalliseen rajaukseen. Ryhmästä *häätö peruuntunut* on rajattu pois henkilöt, joiden kohdalla aineistossamme näkyy myöhempi toteutunut häätö.

Merkittävin havainto on se, että asuntoväestön ulkopuolelle päätyneiden osuus näyttäisi jäävän pitkäksi aikaa häätöä edeltänyttä aikaa korkeammalle tasolle: vielä kolmenkin vuoden jälkeen häädön toimituspäivästä 15 prosenttia häädetyistä ja 7 prosenttia peruuntuneista on edelleen asuntoväestön ulkopuolella. Molemmissa ryhmissä asuntoväestön ulkopuolella olevien osuus saavuttaa huippunsa, kun asetetusta häädön toteutuspäivästä on kulunut vuosi.

Taulukossa 6 käsittelemme tarkemmin tällaisten hädettyjen taustamuuttujia, jotka ovat asuntoväestön ulkopuolella vielä vuoden kuluttua hädöstä. Näemme, että valtaosa on peruskoulutustasoisia Suomessa syntyneitä nuoria miehiä. Miesten osuus pitkäaikaisesti asuntoväestön ulkopuolelle päätyneistä on noin 10 prosenttiyksikköä suurempi, kuin mitä miesten osuus kaikista vuosina 2015–2024 hädetyistä on keskimäärin. Myös alle 30-vuotiaat ovat yliedustettuina: kuten taulukosta 2 näimme, noin neljännes hädetyistä on alle 30-vuotias, kun taas joka kolmas pitkäaikaisesti asuntoväestön ulkopuolelle päätyneistä on alle 30-vuotias.

Taulukko 6. Asuntoväestön ulkopuolella olevat taustamuuttujittain, kun kirjatusa häädön toimituspäivästä on kulunut vuosi

Tarkastelussa mukana kunkin henkilön ensimmäinen ulosottoon vireille tullut häätö. *Häätö peruuntunut* joukosta on rajattu pois henkilöt, joiden kohdalla aineistossamme näkyy myöhempi toteutunut häätö.

	Häätö toteutunut (%)	Häätö peruuntunut (%)
Sukupuoli		
Mies	77	76
Nainen	23	24
Ikäluokka		
15–19	2	2
20–24	16	19
25–29	17	19
30–34	15	15
35–39	13	10
40–44	10	10
45–49	8	7
50–54	7	6
55–59	5	5
60+	7	6
Syntymävaltio		
Suomi	82	73
Muu	18	27
Korkein suoritettu koulutus		
Perusaste	46	36
Ammattikoulu	30	33
Lukio	6	8
Korkea-aste	6	6
Ei tietoa	13	18

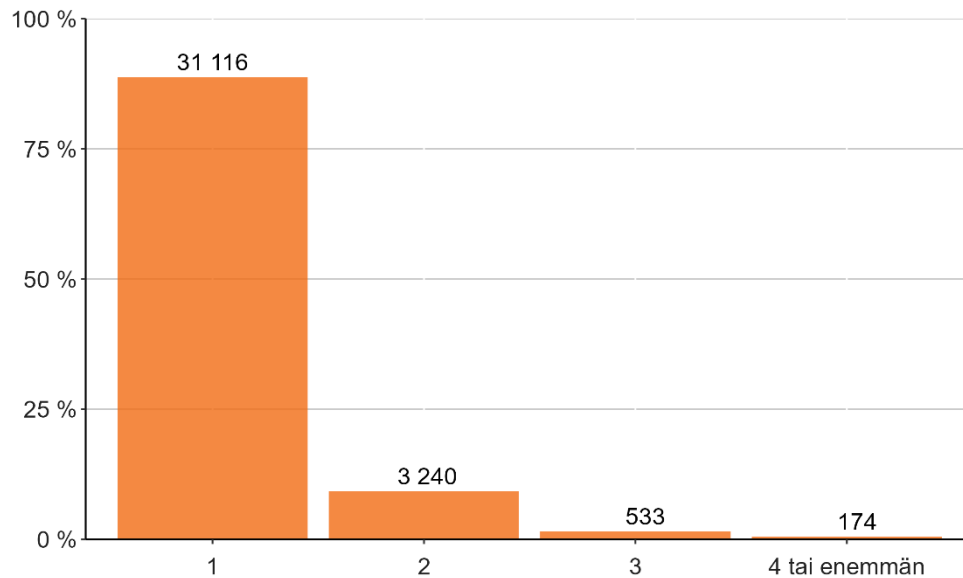
Kun häädettyjä verrataan henkilöihin, joiden häätö peruuntui, sukupuolijakauma pysyy samanlaisena. Ulkomaalaistaustaisten osuus näyttäisi kuitenkin olevan häädettyjä korkeampi: viidennes *häätö toteutunut* ryhmässä on syntynyt ulkomailla, kun taas *häätö peruuntunut* ryhmässä jopa kolmannes on ulkomaalaistaustaisia. Myös nuorten asuntoväestöön

kuulumattomien osuus *häättö peruuntunut* ryhmässä on hieman hädön saaneita korkeampi, sillä heistä noin kaksi viidestä on alle 30-vuotias.

Huhtasalon ym. (2025) mukaan asunnottomuus esiintyy jaksottaisena osana asunnottomiksi jääneiden elinkaarta, ja nuorten asunnottomuus näyttäytyy pian omilleen muuton jälkeen. Vaikka emme voi suoraan rinnastaa asunnottomia asuntoväestön ulkopuolella oleviin, viitannee nuorten omilleen muutto, joka näkyi aineistossamme omistajien osuuden laskuna ennen häättöä, sekä nuorten huomattavan korkea osuus pitkäaikaisesti asuntoväestön ulkopuolelle päätyneistä samankaltaisiin ilmiöihin. Aineistomme perusteella vaikuttaa siltä, että vireille tullut häättö aiheuttaa pitkäaikaisia ongelmia vakituiseen asunnon löytämiseen vähintäänkin joka kuudennelle hädön saaneelle.

5.4 Häätöjen toistuvuus

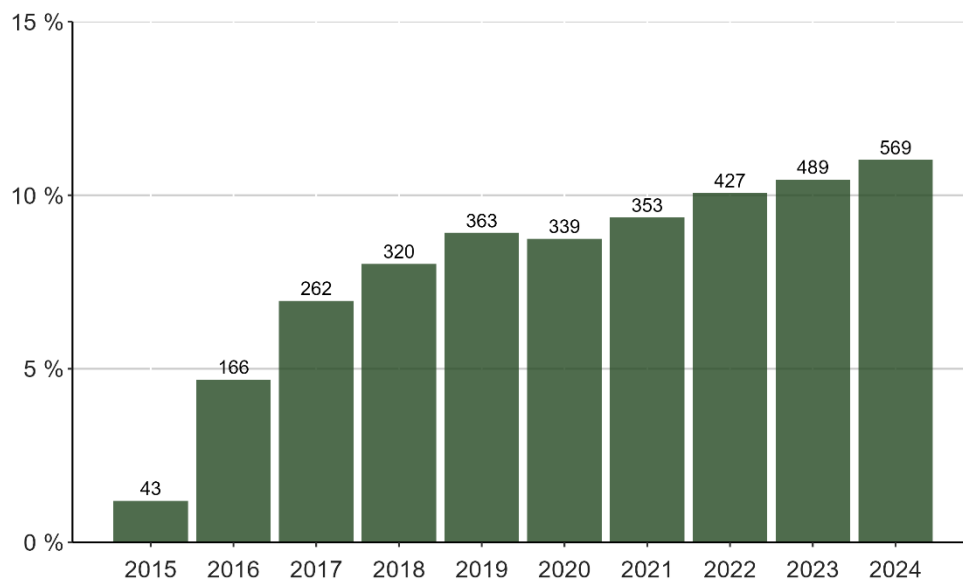
Seuraavaksi tarkastelemme hädettyjen kiinnittymistä vakituiseen asumiseen häättöjen toistuvuuden kautta. Häätöjen toistuvuutta yksittäisillä henkilöillä tarkastellaan Kuviossa 3. Valtaosa vuosina 2015–2024 hädetyistä hädettiin vain kerran. Noin joka kymmenes hädön saanut henkilö sai yhteensä vähintään kaksi häättöä tarkastelemallamme 10 vuoden aikajaksolla. Häätötuomioiden välissä oli keskimäärin kaksi vuotta.

Kuvio 10. Häätöjen toistuvuus vuosina 2015–2024 häädettyjen joukossa vähintään kerran häädettyjen joukossa

Kuviossa tarkastellaan, kuinka monta kertaa vuosina 2015–2024 häädetyt henkilöt on häädetty samalla tarkasteluperiodilla. Vuotta 2015 edeltäneitä häätötuomioita ei ole huomioitu tässä yhteydessä, mikä laskee useamman häädön saaneiden määrää.

Kun vähintään kerran vuosina 2015–2024 häädettyjä tarkastellaan sukupuolen, ikäluokan, koulutustaustan tai syntymävaltion perusteella, toteutuneiden häätöjen lukumäärässä henkilöä kohti ei ole suuria eroja. Kokonaiskeskiarvo jää 1,1 häätöön per henkilö. Häätöjen toistuvuus on keskimäärin hieman tyypillisempää naisten, keski-ikäisten, Suomessa syntyneiden ja ainoastaan peruskoulun suorittaneiden joukossa, vaikka valtaosa häädetyistä onkin nuoria miehiä, kuten luvussa 4 havaittiin. Erot jäävät kuitenkin marginaalisiksi, sillä missään näistä ryhmistä häätöjen lukumäärän keskiarvo ei nouse yli 1,2:een.

Kuvio 11. Osuus hädetyistä, joilla oli taustalla aiempi peruttu häätö

Kuviossa 4 tarkastellaan kaikkia vuosina 2015–2024 hädettyjä henkilöitä, joilla on ollut vireillä peruuntunut häätötuomio ennen toteutunutta häätöä. Aikarajauksen takia vuonna 2015 ovat mukana vain sellaiset vuonna 2015 hädetyt, joiden peruuntunut häätö on ollut saman vuoden aikana.

Luvussa 2 havaittiin, että häätö on viimeisten kymmenen vuoden aikana peruttu noin 2 800–3 600 henkilöltä joka vuosi, eli lähes puolelta häätötuomion saaneista. Kuvio 4 antaa viitteitä siitä, että ainakin osalla henkilöistä taloudelliset vaikeudet jatkuvat, vaikka kodista ei hädän peruuntumisen vuoksi ole tarvinnut luopua. Yhdellä kymmenestä vuonna 2024 hädetyistä oli taustallaan vireille tullut, mutta peruuntunut häätö. 40 prosentin kohdalla peruutetusta hädästä oli ehtinyt kulua alle vuosi, 27 prosentilla 1–2 vuotta, ja 20 prosentilla 3–4 vuotta. Toisin sanoen kahdella kolmesta peruuntuneen ja myöhemmin toteutuneen hädän välissä oli alle kaksi vuotta.

6 Häädöt valtion tukemista vuokra-asunnoista suhteessa markkinavuokra-asuntoihin

Tässä luvussa tarkastelemme sitä, miten markkinavuokra-asunnot vertautuvat häätöjen näkökulmasta valtion tukemiin vuokra-asuntoihin. Keskitymme ainoastaan toteutuneisiin häätöihin. Valtion tukemilla vuokra-asunnoilla viittaamme valtion tuella rahoitettuihin asuntoihin, joiden käyttöä ohjaa ja valvoo Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus Varke. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Ara lakkautettiin 28.2.2025, minkä jälkeen sen tehtävät siirtyivät 1.3. alkaen Varkelle.

Jotta näemme, onko häätö tullut valtion tukemasta⁸ vai markkinavuokra-asunnosta, tulee meidän tässäkin yhteydessä kyetä määrittämään asunnon hallintaperuste, joka saadaan häätöä edeltäneen vuoden lopusta. Yllä kuitenkin nähtiin, että vajaalla kolmasosalla häädetyistä häätö tulee vireille ulosottoon jo alle vuoden asumisen jälkeen. Näillä henkilöillä edellisen vuoden lopun asunto ei välttämättä ole se, josta häätö lopulta saatiin. Lukuja tulkittaessa on myös tärkeää pitää mielessä, että Tilastokeskus määrittelee markkinavuokra-asunnoiksi niin suuremmat asuntosijoytisyhtiöt kuin myös asuntoja vuokraavat yksityishenkilöt.

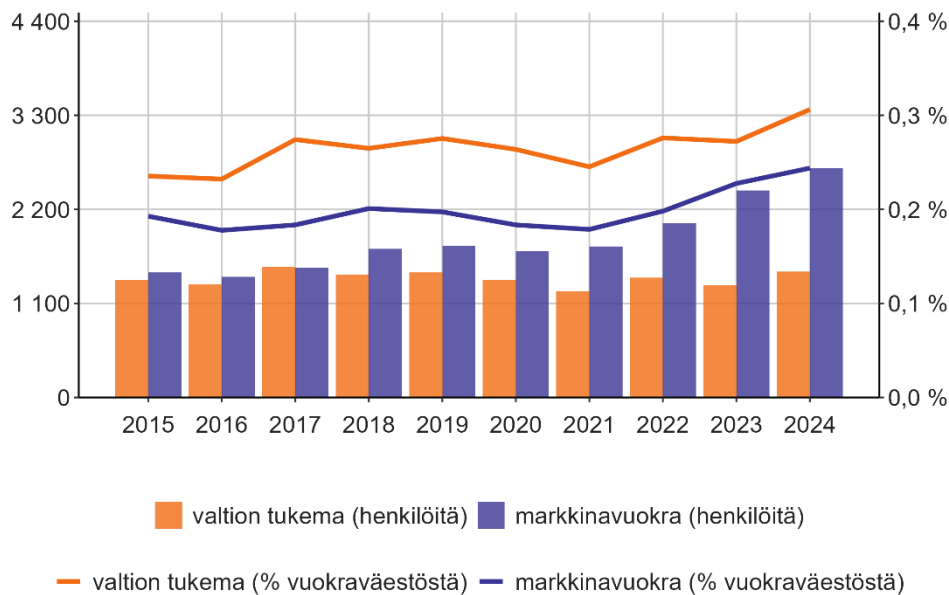
Taulukko 7 kertoo, miten suomalaiset jakautuivat eri hallintaperusteisiin vuosina 2015–2024. Siinä missä valtion tukemissa vuokra-asunnoissa asuvien lukumäärä on laskenut tällä aikavälillä noin 18 prosenttia vajaasta 600 000:sta vajaaseen puoleen miljoonaan, on markkinavuokra-asunnoissa asuvien määrä kasvanut noin 45 prosenttia reilusta 750 000:stä vajaaseen 1,1 miljoonaan. Valtion tukemissa asunnoissa asuu siis vuonna 2024 satatuhatta ihmistä vähemmän kuin vuonna 2015, ja markkinavuokra-asunnoissa 340 000 ihmistä enemmän.

Kuvio 12 näyttääkin, että vuonna 2024 häätöjä toteutui selvästi enemmän markkinavuokra-asunnoista, vaikka vielä 2010-luvun puolivälin tienoilla valtion tukemien ja markkinavuokra-asuntojen häätölukumäärät olivat likipitään samoja. Vuosina 2015–2021 häädettyjen määrä pysytteli markkinavuokra-asuntojen osalta noin 1 600 häädössä vuosittain, mutta vuodesta 2022 eteenpäin se on kasvanut 300–400 häädön vuosivauhtia. Vuonna 2024 markkinavuokra-asunnoista häädettiin 2 600 henkilöä.

⁸ Tähän sisältyy niin sanottujen tavallisten valtion tukemien vuokra-asuntojen lisäksi erityisryhmille tarkoitettut valtion tukemat asunnot.

Taulukko 7. Koko väestön jakautuminen asunnon hallintaperusteen mukaan vuosina 2015–2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Muutos
Valtion tukema	583 691	570 674	557 274	542 894	532 024	521 333	507 573	507 709	482 679	481 430	-18 %
Markkinavuokra	759 639	793 483	826 843	866 315	900 241	934 252	989 468	1 027 947	1 064 441	1 099 529	+45 %
Omistus	3 979 591	3 969 896	3 963 773	3 948 856	3 930 308	3 912 822	3 886 095	3 869 457	3 869 785	3 886 711	-2 %
Tuntematon	148 598	153 016	155 180	154 738	155 115	156 630	150 370	142 857	146 815	136 084	-8 %
Yhteensä	5 471 519	5 487 069	5 503 070	5 512 803	5 517 688	5 525 037	5 533 506	5 547 970	5 563 720	5 603 754	+2 %

Kuvio 12. Häädettyjen lukumäärä ja osuus vuokraväestöstä vuosina 2015–2024

Kuvion pylväät kuvaavat hädettyjen lukumääriä ja viivat osuutta vuokraväestöstä. Tieto siitä, onko henkilö hädetty valtion tukemasta vai markkinavuokra-asunnosta, saadaan häätöä edeltäneen vuoden lopusta.

Valtion tukemista vuokra-asunnoista hädettyjen määrä on pysytellyt melko tasaisesti 1300:n ja 1500:n välillä koko tarkastelujakson ajan. Samalla asukasmäärä on laskenut voimakkaasti, mikä kasvattaa hädettyjen osuutta vuokraväestöstä. Näyttääkin siltä, että valtion tukemista asunnoista hädetään suurempi osuus vuokralaisista kuin markkinavuokra-asunnoista. Näemme kuitenkin, että markkinavuokra-asunnoista hädettyjen osuus on kohonnut samassa suhteessa valtion tukemien kanssa vuodesta 2021 eteenpäin, vaikka markkinavuokra-asujien kokonaismäärä on kasvanut vuosittain noin 30 000 asukkaalla.

Kun valtion vuokra-asunnoista hädettyjen taustoja, kuten sukupuolta, ikäluokkaa, koulutustaustaa tai syntymävaltiota verrataan markkinavuokra-asunnoista hädettyihin, eri ryhmien välillä ei havaita merkittäviä eroja. Sekä tuetuista että markkinavuokra-asunnoista hädetyistä kaksikolmesta on miehiä. Kahdella viidestä tuetusta ja markkinavuokralta hädetystä peruskoulu on korkein suoritettu koulutus ja viidennes on alle 25-vuotiaita.

Luvussa 3 kävimme läpi kuntien välisiä eroja siinä, mikä hädettyjen osuus on vuokraväestöstä. Vastaavia eroja nähdään myös vertailtaessa tuetuista asunnoista hädettyjen osuuksia markkinavuokra-asunnoista hädettyihin. Taulukossa 8 tarkastellaan valtion tukemista ja markkinavuokra-asunnoista

häädettyjen määrien kehitystä kuntatasolla. Näemme, että kuudessa yhdeksästä kunnasta häädettyjen määrän kasvu valtion tukemissa ja markkinavuokra-asunnoissa mukailee koko maan tilannetta. Lukuun ottamatta Helsinkiä, Jyväskylää ja Oulua, markkinavuokra-asunnoista häädettyjen lukumäärä on siis pysytellyt melko samalla tasolla koko vuosikymmenen ajan, mutta markkinavuokra-asunnoista häädettyjen määrä on kasvanut. Helsingissä ja Jyväskylässä myös valtion tukemista asunnoista häädettyjen määrä on kasvanut samalla ajanjaksolla. Oulu poikkeaa selkeimmin kaikkien muiden kuntien kehityksestä, sillä markkinavuokralta häädettyjen määrä oli vuonna 2024 samalla tasolla kuin vuonna 2015 ja valtion tukemista asunnoista häädettyjen määrä on laskenut 67 prosenttia.

Vuodesta 2020 eteenpäin kaikissa tarkastelemissamme kunnissa markkinavuokra-asunnoista on lukumääräisesti häädetty enemmän ihmisiä kuin valtion tukemista asunnoista. Vuonna 2024 Vantaalla markkinavuokra-asunnoista häädettyjen määrä oli lähes kolminkertainen verrattuna vuoteen 2015.

Yllä havaittiin myös, että valtion tukemista vuokra-asunnoista on kuluneen koko vuosikymmenen ajan häädetty suurempi osuus vuokralaisista kuin markkinavuokra-asunnoista. Kuntatasolla tarkasteltuna näyttäisi kuitenkin siltä, että Vantaalla, Espoossa ja Tampereella markkinavuokra-asunnoista on suhteessa vuokraväestöön häädetty enemmän ihmisiä, kuin valtion tukemista asunnoista vuonna 2024. Toisaalta taas Jyväskylässä on häädetty yli kaksinkertainen osuus valtion tukemien asuntojen vuokralaisista kuin markkinavuokralaisista. Vuonna 2024 yksi noin 150:sta valtion tukeman asunnon vuokralaisesta häädettiin Jyväskylässä.

Taulukko 8. Valtion tukemista ja markkinavuokra-asunnoista häädettyjen lukumäärät yhdeksässä suurimmassa kunnassa

Osuus vuokra-asujista kuvaa häädettyjen osuutta kaikista saman kategorian (valtion tukema vs. markkinaehtoinen) vuokra-asunnoissa asuvista vuonna 2024. Muut hallintaperusteet on rajattu pois taulukosta, minkä vuoksi luvut eivät vastaa Taulukon 1 lukuja.

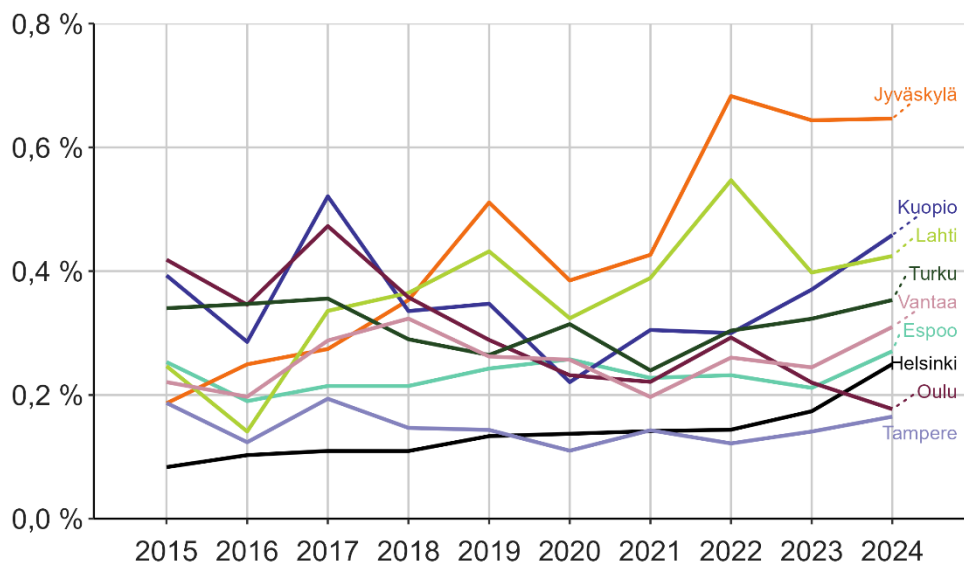
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Osuus vuokra- asujista 2024 (%)	Vuokra- indeksi 2024 vs. 2015
Helsinki	217	255	284	309	318	377	376	457	520	658	0,22	113,4
Valtion tukema	109	133	139	139	164	179	168	185	201	285	0,25	121
Markkinavuokra	108	122	145	170	154	198	208	272	319	373	0,20	109,9
Espoo	189	160	182	197	230	246	213	218	268	324	0,29	112,5
Valtion tukema	113	84	91	92	100	109	96	99	83	108	0,27	117,9
Markkinavuokra	76	76	91	105	130	137	117	119	185	216	0,31	109,5
Vantaa	156	140	198	255	228	216	197	249	327	383	0,38	112,3
Valtion tukema	79	70	99	110	89	82	63	81	66	89	0,30	113,6
Markkinavuokra	77	70	99	145	139	134	134	168	261	294	0,46	112
Turku	202	204	177	163	161	180	159	179	222	238	0,29	116,6
Valtion tukema	102	102	102	81	69	83	62	77	81	85	0,35	116
Markkinavuokra	100	102	75	82	92	97	97	102	141	153	0,23	117,2

(jatkuu seuraavalla sivulla)

Taulukko 8. *(jatkoa edelliseltä sivulta)*

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Osuus vuokra- asujista 2024 (%)	Vuokra- indeksi 2024 vs. 2015
Tampere	145	114	159	139	129	114	131	168	186	201	0,17	116,3
Valtion tukema	64	41	62	45	42	30	42	37	35	42	0,15	116,8
Markkinavuokra	81	73	97	94	87	84	89	131	151	159	0,19	116,3
Oulu	185	154	205	165	161	119	129	164	131	128	0,18	116
Valtion tukema	98	80	105	78	63	50	44	59	47	38	0,18	116,3
Markkinavuokra	87	74	100	87	98	69	85	105	84	90	0,18	116
Lahti	94	71	121	126	151	125	144	165	145	163	0,41	112,7
Valtion tukema	38	21	50	53	61	43	52	74	52	52	0,43	121,5
Markkinavuokra	56	50	71	73	90	82	92	91	93	111	0,38	108,3
Jyväskylä	98	99	114	121	187	139	151	214	222	222	0,48	111,8
Valtion tukema	38	49	54	66	92	66	71	110	106	108	0,65	115,2
Markkinavuokra	60	50	60	55	95	73	80	104	116	114	0,31	110,4
Kuopio	96	85	129	105	103	77	101	99	127	135	0,35	115,5
Valtion tukema	68	49	86	53	52	33	42	43	54	62	0,44	120,1
Markkinavuokra	28	36	43	52	51	44	59	56	73	73	0,27	113,2
Yhteensä	1 382	1 282	1 569	1 580	1 668	1 593	1 601	1 913	2 148	2 452	0,31	114,1

Oulu on kunnista ainoa, jossa hädettyjen kokonaismäärä on laskenut vuodesta 2015 vuoteen 2024, ja tämä perustuu etenkin valtion tukemista asunnoista hädettyjen määrän laskuun. Myös hädettyjen osuutta valtion tukemista vuokralaisista tarkasteltaessa voimme havaita, että tässäkin Oulu on ainoa kunnista, jossa hädettyjen osuus on laskenut kuluneen vuosikymmenen aikana.

Kuvio 13. Vuosittainen hädettyjen osuus valtion tukemissa vuokra-asunnoissa asuvien osalta eri kunnissa

Kuvaajassa tuetuista asunnoista hädettyjen lukumäärä on suhteutettu kussakin kunnassa valtion tukemissa vuokra-asunnoissa asuvien vuokralaisten kokonaismäärään.

Kuntien välisten häätöjen määrässä on siis eroja myös asunnon hallintaperusteen kannalta tarkasteltuna. Vuokratason ja häätöjen määrän välillä ei kuitenkaan näyttäisi olevan yksiselitteistä yhteyttä. Esimerkiksi Oulussa valtion tukemien asuntojen vuokrat ovat nousseet hieman Jyväskylääkin nopeammin, vaikka samalla häätöjen määrä on laskenut. Myös yleinen vuokrataso oli ainakin vuonna 2024 samankaltainen molemmissa kunnissa: 12,6 €/m² Jyväskylässä ja 12 €/m² Oulussa valtion tukemissa kaksioissa. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus, 2024)

Vuokratason ja häätöjen yhteyden tarkastelu vaatisi tarkempaa kuntataseista syventymistä niin vuokratason kehitykseen kuin myös yleisemmin asumiskustannusten nousuun ja kohtuuhintaisten asuntojen tosiasialliseen saatavuuteen. Kuten luvussa 3 nostimme esiin, on muun muassa kuntien

tarjoamalla palveluilla ja vällinneella työllisyystilanteella mahdollisesti vaikutusta häätömäärien kehitykseen.

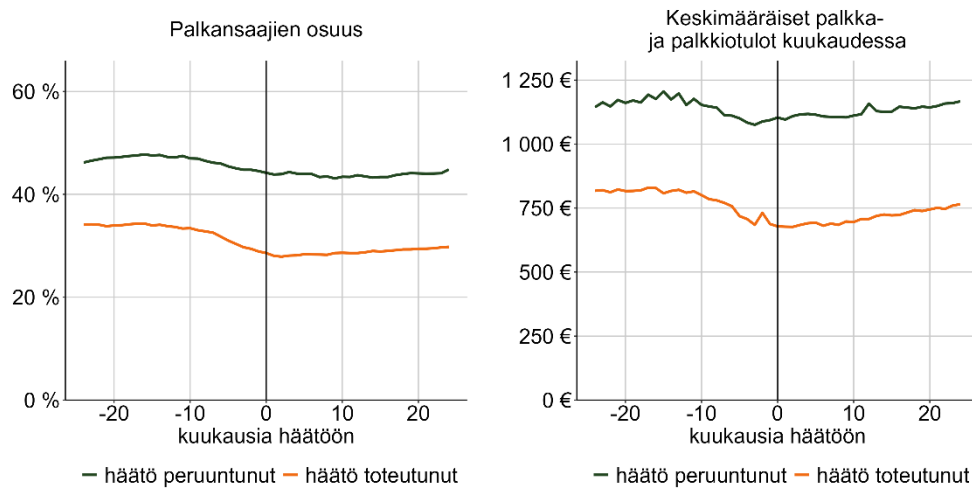
7 Tulo- ja velkatilanne häätöä edeltävinä ja seuraavina vuosina

Tässä luvussa kuvailemme sitä, miten häädettyjen työllisyys-, tulo- ja velkatilanne keskimäärin kehittyy häätöä edeltävinä ja seuraavina vuosina. Verrokkiryhmänä häädetyille – toisin sanoen niille, joiden ulosottoon vireille tullut häätö toteutui – käytämme niitä, joiden häätö peruttiin sen vireilletulon jälkeen. Seuraamme molempia ryhmiä kuukausi kuukaudelta kaksi vuotta ennen häätöä ja sen jälkeen. Kunkin henkilön kohdalla tarkasteluun on sisällytetty ainoastaan ensimmäinen tarkastelujaksolla vireille tullut häätö. Näin esimerkiksi henkilöt, joiden häätö peruttiin, jäävät tarkastelun ulkopuolelle, jos heidän kohdallaan näkyy aineistossamme myös myöhempi, toteutunut häätö.

Ne, joiden häätö toteutui, eroavat ryhmänä hieman niistä, joiden häätö peruttiin. Naiset saivat häätönsä peruttua keskimäärin useammin kuin miehet, maahanmuuttajat useammin kuin Suomessa syntyneet, ja vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet useammin kuin ne, jotka olivat suorittaneet ainoastaan peruskoulun. Erot ovat kuitenkin melko pieniä, ja esimerkiksi ikärakenteeltaan nämä kaksi ryhmää ovat lähes identtiset. Liitetaulukko 1 vertaa ryhmiä toisiinsa henkilöiden demografisten taustamuuttujien valossa.

Kuvio 14 kertoo, että palkansaajien osuus ja keskimääräiset tulot lähtevät kummassakin ryhmässä laskuun noin vuotta ennen häätöä. Lasku oli nopeampaa niillä, joiden häätö toteutui. 12 kuukautta ennen häätöä palkansaajia oli 34 prosenttia häädetyistä ja 47 prosenttia niistä, joiden häätö peruuntui. Häätökuukautena vastaavat luvut olivat 29 ja 44 prosenttia. Keskimääräiset palkka- ja palkkiotulot taas olivat häädettyjen joukossa 810 euroa kuukaudessa vuotta ennen häätöä, kun ne häätökuukautena olivat noin 680 euroa. Tulot siis laskivat viimeisen vuoden aikana noin 16 prosenttia niillä, joiden häätö toteutui.

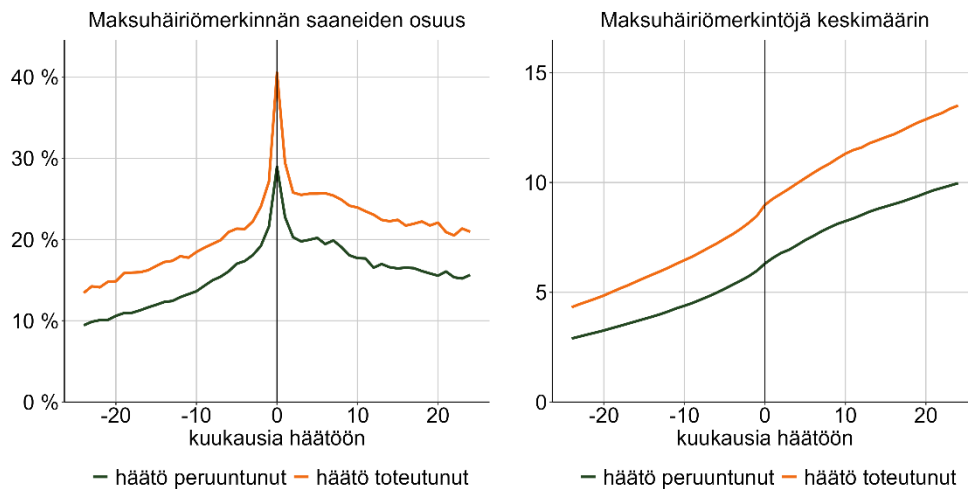
Palkansaajien osuus ja tulotaso ovat koko seurantajakson ajan huomattavasti korkeammat niillä, joiden häätö peruttiin. Esimerkiksi häätökuukautena tämän ryhmän keskimääräiset tulot olivat noin 62 prosenttia korkeammat kuin häädetyillä. Häädettyjen keskimääräiset tulot olivat noin 680 euroa kuussa ja niillä, joiden häätö peruuntui, noin 1100 euroa. Korkeammat tulot näyttäisivät siis osin selittävän sitä, että vuokravelat saadaan maksettua ja häätö siten peruttua. Verrattuna kansalliseen keskiarvoon, joka on täysipäiväisesti työskentelevillä reilusti yli 3000 euroa kuussa, tulot ovat kuitenkin alhaiset molemmissa ryhmissä.

Kuvio 14. Ansiotulokehitys häädön ympärillä

Kuviossa tarkastellaan henkilöitä, joilla oli ulosotossa häätö vireillä vuosina 2019–2024. Havaintojen lukumäärä vaihtelee kuukausittain riippuen siitä, miten häätö on ajoittunut suhteessa aineiston ajalliseen rajaukseen. Ryhmässä *häätö peruuntunut* on enimmillään 15 210 henkilöä (vaaka-akselin kuukausi 0) ja vähimmillään 9 109 henkilöä (kuukausi 24). Ryhmässä *häätö toteutunut* vastaavat henkilömäärät ovat 23 796 ja 14 153.

Havaintomme tulokehityksestä ovat yhtenevät Collinsonin ym. (2024) Yhdysvalloissa tekemän tutkimuksen kanssa. He osoittavat, että ennen häätötuomion saamista tulot ja työllisyys keskimäärin laskevat, kun taas velka- ja terveysongelmat kasvavat. Meidän aineistomme ei kerro, miten häätö keskimäärin näkyy esimerkiksi terveydenhuollon vastaanottokäyntien määrässä, mutta seuraavaksi siirrymme tarkastelemaan velkaongelmien kehitystä häädön ympärillä.

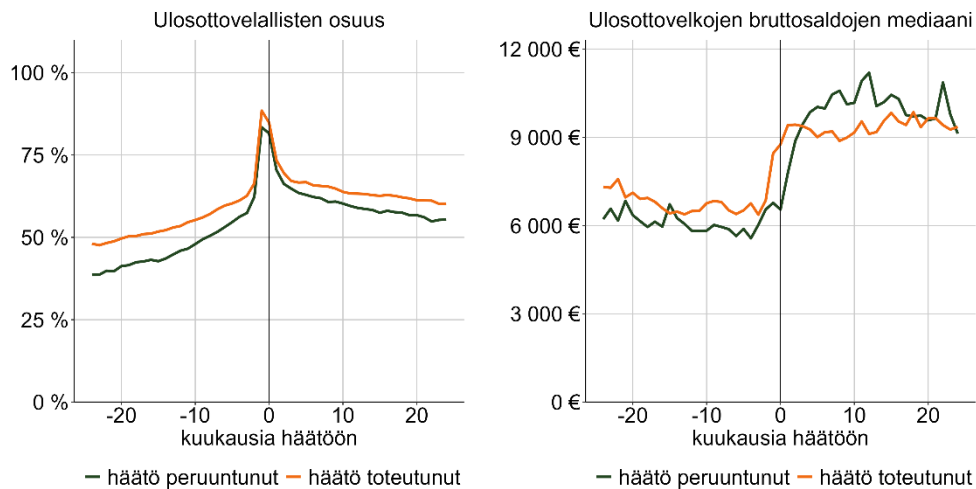

Kuvio 15. Maksuhäiriömerkinnät häädön ympärillä

Kuviossa tarkastellaan henkilöitä, joilla oli ulosotossa häätö vireillä vuosina 2019–2024. Havaintojen lukumäärä vaihtelee kuukausittain riippuen siitä, miten häätö on ajoittunut suhteessa aineiston ajalliseen rajaukseen. Ryhmässä *häätö peruuntunut* on enimmillään 15 210 henkilöä (vaaka-akselin kuukausi 0) ja vähimmillään 9 109 henkilöä (kuukausi 24). Ryhmässä *häätö toteutunut* vastaavat henkilömäärät ovat 23 796 ja 14 153.

Kuvio 15 kuvaa häädettyjen velkaisuuden ajallista kehitystä suhteessa häätöön. Kuvio 15 osoittaa, että noin 15 prosenttia häädetyistä sai uusia maksuhäiriömerkintöjä jo 24 kuukautta ennen häätöä. Niillä, joiden häätö peruuntui, osuus oli noin 10 prosenttia. Merkittävältä osuudelta häädetyistä on siis peritty maksuja oikeusteitse jo vähintään pari vuotta ennen häädön vireilletuloa. Häätökuukauteen osuva piikki kuukausittaisessa maksuhäiriömerkinnän saaneiden osuudessa johtunee paljolti itse häädöstä, jonka yhteydessä käräjäoikeus antaa maksutuomion maksamattomista vuokraveloista.

Häätökuukauden lopussa keskimääräisellä häädetyllä on jo lähes 10 tarkastelujaksollamme saatua maksuhäiriömerkintää. Niillä, joiden häätö peruuntuu, merkintöjä on keskimäärin muutama vähemmän. Kuvio 15 osoittaa, että vaikka maksuhäiriömerkinnän saaneiden kuukausittainen osuus taittuu laskuun heti häätökuukauden jälkeen, jatkaa maksuhäiriömerkintöjen keskimääräinen lukumäärä nousuaan. Nousu jatkuu myös joukossa, jonka häätö perutaan, mutta se on hieman jyrkempää niillä, joiden häätö toteutuu. Tämä kertoo huomattavien maksuvaikeuksien jatkumisesta häädön jälkeen ainakin osalla häädetyistä.

Kuvio 16. Ulosottovelan kehitys häädön ympärillä

Kuviossa tarkastellaan henkilöitä, joilla oli ulosotossa häätö vireillä vuosina 2021–2024. Havaintojen lukumäärä vaihtelee kuukausittain riippuen siitä, miten häätö on ajoittunut suhteessa aineiston ajalliseen rajaukseen. Ryhmässä *häätö peruuntunut* on enimmillään 10 662 henkilöä (vaaka-akselin kuukausi 0) ja vähimmillään 6 101 henkilöä (kuukausi -24). Ryhmässä *häätö toteutunut* vastaavat henkilömäärät ovat 16 881 ja 9 643.

Velkaongelmista ennen häätöä kertoo myös se, että noin puolella häädetyistä oli velkaa ulosotossa jo kaksi vuotta aiemmin. Ulosottoon päätyneet velat ovat saatavia, joiden perimisen toimeenpanoa on käräjäoikeuden tuomion jälkeen haettu ulosotosta, tai verojen ja sakkojen kaltaisia saatavia, joita voidaan periä ulosoton kautta ilman tuomioistuimen päätöstä. Ulosottovelallisten osuus kasvoi tasaisesti häätöä edeltävinä vuosina, ja oli häätökuukauden lopussa noin 82 prosenttia ryhmässä, jossa häätö peruuntui, ja 85 prosenttia ryhmässä, jossa häätö toteutui. Ulosottovelallisten osuus nousee ja laskee häädön ympärillä samaan tapaan kuin uuden maksuhäiriömerkinnän saavien osuus. Ulosottovelan määrä taas nousee merkittävästi häätökuukauden aikaan. Häädetyillä tämä johtuu luultavasti siitä, että vuokravelat lisätään ulosoton kautta perittäviin velkoihin. Niillä, joiden häätö perutaan, velkasumman nousu häätökuukauden jälkeen voisi olla seurausta siitä, että vuokravelkojen maksun jälkeen ulosottoon siirtyy muita velkoja, joiden maksamiseen ei riittänyt varoja.

8 Johtopäätökset

Häätöjen lukumäärä on ollut viime vuosina kasvussa. Vuonna 2024 häätöjä tuli ulosottoon vireille 8 383 kappaletta, mikä on 35 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

Kuntakohtaisesti häätöjen kehitys on vaihdellut huomattavasti vuosina 2015–2024. Siinä missä häätöjen määrä Oulussa laski noin kolmanneksen tällä aikavälillä, kasvoi se Helsingissä 188 prosenttia, Vantaalla 180 prosenttia ja Jyväskylässä 138 prosenttia. Asuntojen saatavuuden ja hinnan, asumisneuvonnan toimivuuden sekä asukkaiden työllisyyden kaltaisten paikallisten tekijöiden merkitystä häätöjen yleisyydelle olisikin syytä selvittää tarkemmin.

Tarkastelujaksollamme hädetyistä kaksi kolmasosaa on miehiä, ja yksi kolmasosa alle 35-vuotiaita miehiä. Kolmella neljäsosalla hädetyistä korkein suoritettu tutkinto oli perusasteelta tai ammattikoulusta. Häädöt näyttävät siis keskittyvän voimakkaasti nuorille, suhteellisen vähän kouluttautuneille miehille.

Häätö saadaan yleensä verrattain lyhyen asumisen jälkeen. Kaksi kolmasosaa tarkastelemistamme hädöistä saatiin ensimmäisten kahden asumivuoden aikana, ja 11 prosenttia hädetyistä hädettiin useammin kuin kerran tarkastelujaksomme aikana. Muiltakin osin hädettyjen kiinnittyminen vakituiseen asuntoon näyttää aineistomme valossa heikolta. Noin joka kuudes päättyy asuntoväestön ulkopuolelle useiksi vuosiksi hädön jälkeen. Näistä henkilöistä valtaosa on nuoria, vähän kouluttautuneita miehiä. Ei ainoastaan toteutunut, vaan myös peruuntunut häätö kasvattaa todennäköisyyttä sille, että henkilö päättyy pitkäaikaisesti asuntoväestön ulkopuolelle.

Samalla kun hädetyt olivat naisia suhteellisen harvoin, oli hädettyjen naisten keskimääräinen taloustilanne hädettyjä miehiä heikompi. Naiset tienasivat vähemmän ja heillä oli enemmän velkaa. Lisäksi hädetyt naiset hädettiin keskimäärin hieman nopeammin kuin miehet, ja hädön toistuminen oli hädetyillä naisilla miehiä yleisempää.

Valtion tukemista vuokra-asunnoista häätö saatiin kaikkina tarkasteluvuosina suhteessa useammin kuin markkinavuokra-asunnoista. Vuodesta 2021 alkaen hädettyjen vuosittainen osuus on kasvanut molemmissa hallintamuodoissa. Koska markkinavuokra-asunnoissa asuvien lukumäärä on kasvanut merkittävästi suhteessa valtion tukemiin vuokra-asuntoihin viimeisten kymmenen vuoden aikana, painottuvat häädöt tällä hetkellä lukumääräisesti markkinavuokra-asuntoihin.

Häätöä edeltävien 12 kuukauden aikana hädettyjen tulot laskivat ja velkaongelmat kasvoivat. Keskimääräiset tulot eivät palautuneet laskua edeltävälle tasolle kahden hädön jälkeisen vuoden seurantajaksomme

aikana, ja valtaosalla hädetyistä oli velkaa ulosotossa vielä seurantajakson päätteeksi. Vaikka tulot olivat keskimäärin korkeammat niillä, joiden häätö peruuntui, jatkuivat velkaongelmat häädön jälkeen tässä ryhmässä jokseenkin samanlaisina kuin niillä, joiden häätö toteutui.

Lähteet ja viitteet

ARA, 2025. Selvitys 2/2025: Asunnottomat 2024.

ARA, 2024. Asuntomarkkinakatsaus 1/2024: vuokra-asunnot.

Collinson, R., Humphries, J. E., Mader, N., Reed, D., Tannenbaum, D., & van Dijk, W., 2024. Eviction and poverty in American cities. *Quarterly Journal of Economics* 139(1), 57–120.

Huhtasalo, J., Niemi, V., Vähätalo, M., & Rasinkangas, J., 2025. Asunnottomuuden polut Turun seudulla – Murroksista kohti sosiaalista, terveydellistä, taloudellista ja teknologista kestävyyttä. Teoksessa [Tutkimuksia 44](#), toim. Varamäki, E., Uusimäki, S., Päällysaho, S., & Karvonen, M. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A, Seinäjoki.

Nilsson, I., 2025. Self-initiated moves during the formal eviction process: Findings from Swedish register data. *International Journal of Social Welfare* 33(4), 897–911.

Valtioneuvosto, 2023. Vahva ja välittävä Suomi - Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. [Valtioneuvoston julkaisu 58/2023](#).

Liitetaulukko 1.

Vuosina 2019–2024 häätötuomion saaneiden henkilöiden jaottelu demografisten taustamuuttujien perusteella. Tarkastelussa mukana kunkin henkilön osalta vain ensimmäinen ulosottoon vireille tullut häätö. Peruuntuneiden joukosta on lisäksi rajattu ulos ne, joiden kohdalla aineistossamme näkyy myöhempi toteutunut häätö.

	Häätö toteutui (%)	Häätö peruuntui (%)
Sukupuoli		
Mies	68	61
Nainen	32	39
Ikäluokka		
15–19	4	3
20–24	16	15
25–29	15	15
30–34	13	14
35–39	13	12
40–44	10	10
45–49	8	9
50–54	7	8
55–59	6	6
Yli 60-vuotiaat	8	8
Syntymävaltio		
Suomi	80	72
Muu	20	28
Äidinkieli		
Suomi	80	71
Ruotsi	2	2
Muu	18	27
Korkein suoritettu koulutus		
Perusaste	39	28
Ammattikoulu	32	35
Lukio	8	10

Korkea-aste	7	9
Ei tietoa	14	18
Siviilisäät		
Naimaton	63	57
Naimisissa	13	19
Leski	1	1
Eronnut	22	22
Henkilöitä yhteensä	22 845	16 985